

Σ. ΣΟΛΟΒΙΟΦ Ι. ΜΑΣΣΚΟΒΙΤΖ

Ι Λ Ι Μ Ι Κ Ι

Κ Ε

ΤΟ ΤΡΑΧΟΜΑΝ

1 9 3 2

ΕΚΔΟΣΙ ΤΙ „ΚΟΜΥΝΙΣΤΙ“ ΡΟΣΤΟΒ - ΝΤΟΝ

ALABAMA

ALABAMA

Β. Σ. ΣΟΛΟΒΙΟΒ

Ι ΛΙΜΙΚΙ ΚΕ ΠΟΣ ΕΠΟΥΡΥΜΕ ΝΑ ΠΕΡΟΜΕ ΤΕΜΠΡΙΑΘΕ

Μετάφρασι Κ. ΚΑΡΔΙ

Ιπέφθινος σιντάχτις
Χ. ΚΑΤΣΑΛΟΒ

1

9

3

2

ΕΚΔΟΤΙΚΟΝ

„ΚΟΜΥΝΙΣΤΙΣ“

ΡΟΣΤΟΒ-ΝΤΟΝ

В. С. СОЛОВЬЕВ

Корь и ее предупреждение

Ответ. редактор КАЧАЛОВ

Изд. „Коммунистис“

Ι λιμικι εν πολλα διαδομενον αρόστια τι πεδίων.

Τζατίνια εβρίετε άνθρωπος πυ να μι ερόστεσεν μορος ασιν λιμικιν. Πολι πα λογαριάζνε, πως να προφιλάτνε τα πεδία ασατο τιν αρόστιαν κι γίνετε, κε τον κόπον πα να χάνε κιακσιζ. Ι αρόστια ατο εν ατοσαν φοβερων, κίοςον αγλίγωρα αροστέν το μορον απατο κιάλο καλίον εν.

Ατο ι γνόμι κεν σοστον. Ι λιμικι κεν αίκον βλαβερον αρόστιαν όπος εθαρώνε κάπι. Ατο ι λιμικι εν φοβερων με τα περδέματαθε (οσλοζζενίας). Ατα τα περδέματα ακλουθόνε σιχνα τιν λιμικιν κε απατα αποθάνε πολλα μορα. Ινε αίκα επιδιμίας τι λιμικις (μαζικον εκσάπλομαν τατινεθι ταρόστιας) πυ αποθάνε τιμσα κε παραπαν πεδία ντερόστεσαν. Ιλιαμ-ίλιαμ θανατικον εν ι λιμικι για τα μορα πυ θρέφκυνταν άσσκεμα κε ζώνε σε άσσκεμα οσπιτιανα σινθίκας: στενάχορα, εκοτινα, ιγρα, λερα.

Για ταίκα μορα ι λιμικι εν τογρις γυρζυλας, κιάλο φοβερων, απο άλα πεδिका αρόστιας.

Ακόμαν κε τα ζοιρα τα μορα κάποτε δεβάζνε τι λιμικιν τζιατίνια κε πολλα αργος, κε εκσον ατο πολλα κερων ίστερα ασιν αρόστιαν κεπορου να φέρνε τιν ίανατυν.

Καθαίνας μάνα πρεπ να εκσερ, ντο πράμαν εν ι λιμικι, κε με κάθε μινκιν να γυρταρεβ απατο το μορόνατς, ίλιαμ ατο απο γενεθι αν εν χάλστζκον, για εντόκεν απάναθε κάπιον άλο μαραζ. Κε αν το μορον ερόστεσεν απο λιμικιν, ι μάναθε πρεπ να εκσερ ντο να εφτάι, κε πως να βοιθάτο να νικα τιν αρόστιαν

ΑΠΟ ΠΥ ΓΙΝΕΤΕ Ι ΛΙΜΙΚΙ;

Ι λιμικι εν πολλα κολιτικον αρόστια. Αν απες σοσπιτ ερόστεσεν έναν μορον ασιν λιμικιν, απατο τζιαρεν κεν, θαροσιένε κιάλια τάλα τα μόρα. Κι κολίζνε μόνον εκιν, πυ πριν ερόστεσαν ασιν λιμικιν. Τι τρανυς κι πιαν ι λιμικι, μόνον κε μόνον επιδι ατιν πα μορα ερόστεσαν ασατο τιν αρόστιαν.

Ι λιμικι εν μαραζλιν αρόστια. Φέρνατο πσιλίτζικα ζοντανα πλάζματα πυ λέγνατα μικρόβια. Τα μικρόβια άμαν ντο φέρνε τιν λιμικιν ίνε ατόσον μικρα κε κι κρυν ζοματ, πυ υς οσίμερον κεπόρεσαν να έλεπνατα ύτε με τα καλίον τα μικροσκόπια. Άμαν εν αποδιγμένον, προς τα μικρόβια τι λιμικις εμπένε σο κορμιν τανθροπι τα περισότερα τα φορας με τον σέραν πυ αναπνεβ. Ατα απομένε σο μιτιν, σιν γύλαν σα θρόνχυσ κε σα τζικάρια, εκι πλεθίνε πολα κε εβγάλνε θλαβερα υκίας κε με τατα πα φέρνε όλια τα χάλια ντο ελέπομε σατο σιν αρόστιαν. Ι σπουδαζμεν επέραν μίξσαν ασο μιτιν κε φτίζμαν ασι γύλαν τι λιμικιαζμενίον κε επίναν με τατό ένεσιν σιν γύλαν τι πίθικονος.

Με τα κάμποςον κερον (υς έναν εβδομάδαν) ο πίθικον εροστένεν κε ι αρόστιατ πολα ομιάζεν τι λιμικιν τανθροπι..

Αλα χαιθάνια κεπορούμε να δίγομε ατο το μαραζ τζίνκι σατα ι λιμικι κι πιαν.

Το μαραζ τι λιμικις κρυι εκσ ασον άροστον με το φτίζμαν κε τι μίξσαν ασο μιτιν κε τι γύλαν. Ατο γίνετε όχι μόνον οντες φτιζ άροστον οντες θεσσ κε σιρ κα το μιτίνατ, αλα κε όντες τζαιζ κε καλατζεβ. Οντες άροστον βεσσ κε φτίρχεε, γιάχοτ μόνον καλατζεβ ασο στόμανατ πετυν εκσ πσιλίτζικα τζανκλίζματα μίξσας κε φτίζματα πυ κι κρύνε ζοματ. Ατα τα τζανκλίζματα κάμποςον κερον τοπλαέφκυνταν ζον αέραν κεπεκι αργόσκα κατιθένε κιαπομένε σο πάτομαν, κε ζάλα τα πράματα απαν. Σι λιμικιν σατα τα τζανκλίζματα εβρίούνταν τα μαραζλία τα μικρόβιατς. Αρ γιατατο εν αετς έφκολον να πιάσκυμες ασιν λιμικιν, μέσον τι αέρα σιν οταν τάροστυ.

Τα μικρόβια τι λιμικις κίνε πολα βασταερα. Ογλίγορα χάνταν ασο κζερέμαν κε ασο φος.

Ετία πυ κίνε βαστάερα ατα τα μικρόβια, ι λιμικι σπάνια πέρχετε ασα πράματα, πυ εκυλάνεθεν ο λιμικιαζμένον, γία ας εκίνης πυ έρθαν να ελέπνε τον άροστον.

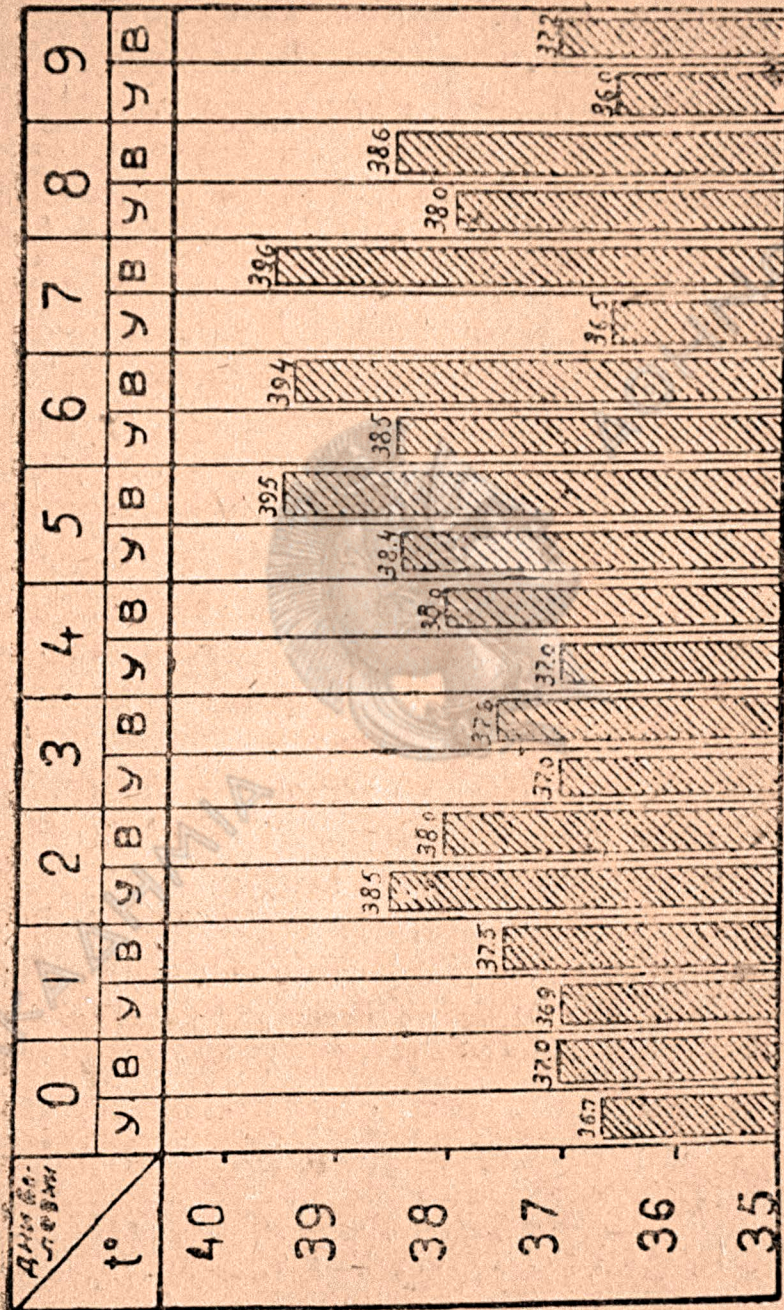
Ι λιμικι άμαν κέρτε απαν σο κιφαλ ίστερα ασο μαράζομαν, διλαδι ίστερα ασυ εμπένε τα μικρόβια τι λιμικις σο κορμιν τανθροπι. Πρεπ να διαβεν κάμποςον κερως όσπυ τα μικρόβια τι λιμικις να πλεθίνε πολα κε να παρυσιάζνε τα φενόμενα τα ταρόστιας. Ατο τον κερον λέγνατο κριφον περιόδον ταρόστιας. Σι λιμικιν ατο ι περίοδος κρατι 11 ιμέρας.

Αν ο λόγος ντο φερ, σαγλαμ μορον έτον σιν οταν, όπου έτον λιμικιαζμένος, μόνον ασα 12 ιμέρας κιστερια σροστεν κιατο ασιν λιμικιν.

Ασο κορμιν τι λιμικιαζμένονος τα μικρόβια αρχινυν να κρεμίων εκσ κάμποσα ιμέρας προτυ ναρχινα ι αρόστια, — όντες κι κρύι εκσ φανερα.

Γιατατο επορι κανις να κολιζ λιμικιν ασο μορον πυ φένειτε πυ εςσ τιν ίαναθε. Κε κιάλο έφκολα επορι να μαραζύτε κανις ασατα τα πρότα τα ιμέρας τι αρόστιασαθε.

Ποσ πάι ί θερμοκρασία σι λιμικιν.

Σο τέλοσ απαν κε ρον κερν πυ λαρύτε ο άροστον, τα μικρόδια τι λιμικις εβγένε ασο κορμίνατ κιάλο ολίγα, άμαν κσαν έφκολα μαραζύτε κανις κε ασο μορον πυ άντζακος ελαρόθεν ασι λιμικιν.

ΠΟΣ ΦΑΝΕΡΥΤΕ Ι ΛΙΜΙΚΙ;

Ι λιμικι αρχινα, όπος ίπαμε, μετα 11 ιμέρας ασο μαράζομαν κι-
στερια. Υζζε σο 11-ον τιν ιμέραν απαν χρυν εκς τα νισσάνια ταρόστιας:
το μορον ρσιναχύτε, το μάτιαθε κοκινύνε, αρχινα να θεσσ.

Το κείφ τι μορι χάτε, εφτάι καπριζια, ι έρεκσιαθε κόπετε. Εντά-
μαν με τατα αρχινα κε ι κάψι: ι θερμοκρασία τι κορμιάθε σγλιγορτα
ανιβεν κε εβγεν ίσαμε 38 κε κάποτε κε 39 θαθμυς. Αμαν ατο ι κάψι
κι κρατι πολα κε σο 2-ον γιαχοτ σο 3-ον τιν ιμέραν κατιβεν, κάποτε
μάλιστα ι θερμοκρασία γίνετε κανονικον. Σο τρίτον, γιάχοτ το παραπαν,
σο τέταρτον τιν ιμέραν ταρόστιας ι κάψι κσαν έρτε κε πολα φορας ανι-
βεν ίσαμε 39 κε μάλιστα ος 40 θαθμυς. Ι κατάστασι τι άροστονος χι-
ροτερεθ: περισεθ το ρινασσ, το θεσσιον, τρέχνε τα διάχρια αλάι-μαλάι χάτε
ι έρεκσιαθε, το μορον κιμάτε, ανίσιχα. Ατότες σο 3-ον γιάχοτ 4-ον τιν
ιμέραν απαν φένετε το κσισίσιμον — ασόλεν το τογριν ι ιπόδικσι ταρόστιας.

Το κσισίσιμον τι λιμικις αρχινα ασον πρόσοπον: ιστερνα περαν ρι
γύλαν, σο στίθος, ριν κιλιάν. Ασόλεν αργος το κσισίσιμον φένετε ρα
ρσέρια κε ρα ποδάρια. Ατο το κσισίσιμον ομαζ με πσιλα τριαντα-
φιλο-κόκινα λεκέδες, πικνα ρπαρμένα σο κορμιν. Ανάμεσα ρα λε-
κέδες το πετριν απομεν απίραγον: τα μιμίδια τι λιμικις διαφέρνε ασι
ρκαρλατίνας, τζίνκι κι φυρσόνε κε κι κοκινυν.

Ιστερα ασα δύο τρία ιμέρας το κσισίσιμον τι λιμικις κάμποςον αλαζ
τιν θεωρέαναθε: κάπια χοριστα λεκέδες εκραπλύνταν κιάλο πολα, ενόνταν
ρέναν ράλο, κε γίνταν αναλόγορ τρανα λεκέδες.

Το κσισίσιμον ταυτέφκετε ρόλεν το κορμιν τάροστονος το παραπαν
ρα 3 ιμέρας απεσ (ριχνα ασόλια σο 4-ον, σο 5-ον κε σο 6-ον τιν ιμέραν τα-
ρόστιας). Ολια ατα τα ιμέρας το μορον εσσ πολα τρανον κάψιν, το
πρόσοποναθε πρέρσχετε, τομάτιαθε κοκινύνε πολα κε ριμπιάνε κε το μο-
ρον με διρσκιλιάν ανίγιατα κε κριφ το πρόσοποναθε ασο φορ.

Κεπεκι, αν κίνε τιδεν περδέματα (ορλοζζένιας) σγλιγορτα αρχινα
το λάρομαν. Ι κάψι κατιβεν, το κσισίσιμον χαν τι θορέαναθερ το θεκσισίον
κε το ρινασσ γίνυνταν κιάλο λαφρα, το μορον πάι ρα καλα, έρτε ι έρε-
κσιαθε.

Με τα κάμποςα ιμέρας το κσισίσιμον χάτε αλάι μαλάι, αρχινα το
κρεφλυδιάζμαν τι πετρι κε κρεχορίυνταν πσιλα κομάτια άμον φυτςάνια:
γιατατο το κρεφλυδιάζμαν τι πετρι ριν λιμικιν λέγγατο φυτςανοτιαρ για
να χορίετε ασι ρκαρλατίνας, πυ το πετριν κρεφλυδιάρσχετε με ολόγια
πλάκασ κε μάλιστα με ολόγια ρτρόματα.

Το μωρον αυτον κερων εγρικα καλιτέρεμαν, αρχινα να φερτο προτιζνον τι δίναμιν, αμαν τζιπ λαρομένον επορύμε να λογαριάζοματο μόνον ασυ διοβεν ασόλεν το λίγον έναν εβδομάδαν: κερων τι λαροματι ει λιμικιν αναλόγος σιχνα γίνταν αναχάπαρα χιρο-τερέματα κε περδέματα.

ΠΟΣ ΕΡΤΕ ΚΕ ΔΙΑΒΕΝ

Ι ΛΙΜΙΚΙ

Το κσισίμον σο βαριν τιν λιμικιν

Οπος κιόλα τάλα ταρόστιας, τι λιμικιν όλια τα πεδία κι περάνατο εναν ιδον. Το παραπαν τα φορας ι λιμικι περαν απαν αετς οπος έγρα-ψαμε: τα πρότα τρία ιμέρας ανοχαλία, οχι δυνατον κάπσι, σινασς, θε-κσιός, κοκινιάζμαν τοματι: σο 4-ον τιν ιμέραν ι κάπσι κε ι ανοχαλία περισέβνε κε φανερύτε το κσισίμον: ασα όλο-τρία ιμέρας κιστερια ι κάπσι αρχινα να κατιβεν, το κσισίμον χαν τιν θορέαναθε, το πετσειν κσεφλυ-διαζ, άροστον αρχινα να λάρυτε.

Ασατο το σινιθιζμένον τιν καρτίαν ταρόστιας γίνταν παρεκτροπας εμ σο καλίον εμ σο χιρότερον.

Κάποτε ι λιμικι περαν αετς έφκολα, πυ το μωρον εν όλεν τον κερων σο ποδαρ κε επορι πα να μι εγρικόμε πα ντερόστεσεν: ι κάπσιαθε σκεδον κι κρύι σοματ, το σινασς κε το θεκσιόν ίνε πολα λαφρα, το κσισίμον πολα χριασύζκον, πυ κσάι κι στισσέβοματο πιλια.

Κάποτε πα τεναντίον, τι λιμικιν δεβάζνατο πολα θαρέα. Αροστον εσς πολα δυνατον κάπσιν πυ ανιθεν παραπαν ασα 40 βαθμυς, πωαλέ-φκετε ασο δυνατον το βεσσιόν, ασο σινασς κε ασο διακρεκσισίμον, σιχνα έρτε εβρίκιατον σιντσάκομαν, δίσκολα περ ανάζμιαν, πάι ο νύσατ, παρα-λαλι. Το κσισίμον κσάικον τον λιμικιάζμαν εν γερανόον, κεν καπλαεφτον κε επορι κσάιπα να μι εν.

Ταίκον ι λιμικι εν πολα φοβερον.

Ατο το ίδος τι λιμικις πάντα κι περαν αετς βαρέα ασαρχίνεμαν ταρόστιας. Τα πρότα ιμέρας ι λιμικι επορι να περαν έφκολα κε τδεν κι

φανερυν πως θα πάλι σο χειρότερον. Επεικει αναχάπκρα άροστον γίνετε κιάλο εσιρ, περισεβ το βεσσιον, πέριατον ασιν καρδιαν, αδυνατιζ ι καρδιάτ. Αίκον χειροτέρεμαν ταρόστιας, σιχνα γίνετε με το στάσιμον τι κξισιματι. Το κξισιμον πριν τιν όραν αρχινα να χαν τιν χραν ντο ίσσην κε ιμπορι αλάι-μαλάι να χάτε. Στο λαον πιστέβνε πως „το κξισιμον πάλι απες σον ανθρωπον“ κε ατο εθαρυν ότι φερ χειροτέρεμαν

ΤΑ ΠΕΡΔΕΜΑΤΑ ΤΙ ΛΙΜΙΚΙΣ

Ι λιμικι όπος ίπαμε, εν φοβερων με τα περδόμεματατς, διλαδι τάλα ταρόστιας, πυ χρυν τον άνθρωπον εντάμαν με τιν λιμικιν κε περδέβνατο.

Ατα τα περδόμεματα επορυν να έρχυν σον κερων πυ ι αρόστια άντζακος σκαλον, κε σον κερων πυ τσιπ προοδεβ, κε όνταν άροστον αρχινα να λαρούτε, κε ακόμημαν ίστερα ασο λάρομαν.

Ασα περδόμεματα πυ τιχέν σο σκάλομαν ταρόστιας, πολα σιχνον εν το τρέκσιμον εματι ασο μιτιν. Ατο πρεπ να φούμεσατο, τζινκι επορι ναδινατιζ τον άροστον κιατότες ι αρόστιατ γίνετε κιάλο βαριν.

Κάποτε όντες αρχινα ι αρόστια, γίνετε θαριν φλόγιζμαν (βοσπιλέ νιαν) τι μέσες ταπες τοτι.

Ετία τατινεθι τι φλογιζματι εν πυ περαν το φλόγιζμαν τι γύλας σοτιν με τιν τρύπκαν, πυ πάλι ασι γύλαν απες σοτιν. (Ατο ι τρύπκα εν προσωριζμένον να εφοδιάζ τοτιν με αέραν).

Το φλόγιζμαν τι μέσες τοτι δι δυνατα πόνια σοτιν, ιμπορι να εφτάι τοτιν να ερχια κε να τριπίετε το τίμπανον τοτι.

Ανάλογα σπάνιον εν έναν κιάλο θαριν πέρδεμαν τι λιμικισ, πυ λέγνατο (πρέφτικον) γυλόπονον. Ατότες άροστον κάποτε παι να φυρκί-σσετε, οπος παθαν όντες αροστεν ασο σοστον γυλόπονον (τι διφθερίτι)

Σο τέλος ταρόστιας, όντες αρχινα να κσεφλυδιετε το πετσιν, γίνετε ασόλεν το φοβερων το πέρδεμαν τι λιμικισ — ι περιπνεβμονία. Σκαλον ι περιπνεβμονία με το περίσεμαν τι βεσσιονος κε τι λιχαράτκας, άροστον περ σιχνα ανάζμιαν, αρχινα να κόφκετε το νεφέσνατ.

Ι περιπνεβμονία σι λιμικιν γίνετε γιοκ ασο μαραζ τι λιμικισ, αλα ασέναν αλο μαραζ, πυ ενύτε σι λιμικιν

Το παραπαν αίκον μαραζ ινε τα μικρόδια τι γρίπ (ινφλυέντσιας).

Αναθα τα τζικάρια, απαν σο λάρομαν τι λιμικισ σιχνα ι αρόστια σινεμπεν κε το πασσίντερον. Ι αρόστια ατότε πύλα ομιαζ τι δισην-τεριάν όντες πάλι άνθρωπον οκσιδικες έμν, όντες βασκνίετε κε θελ πάν-τα να πάλι οκσιδικες, οντες εφτάι οκσιδικες κε δυνατα σπίχκετε κε φυσκον τα ταμάριατ, αμαν πάγιατον μόνον σσάχλας κε έματα.

Από το πέρδεμαν εν ατόσον φοβερον οπως κε ι περιπνεθμονία. Απο κοφτ το τακατ πιρλιανπίρια, κε θανατον, για εφτάι το λάρομαν αργόσκον κε τζατιν.

Αμαν ασόλεν το βχριν το πέρδεμαν τι λιμικις εν το χτικιον (φθίσις). Το μορον ντο άντζακ επέρασεν τι λιμικιν αροστέν ασιν φθίσιν κιάλο έφκολα παρα εκίνο το μορον ντο κεπιάστεν ασιν λιμικιν. Γιαχότ τιχεν πα αεις: το μορον πριν τι λιμικιν έτον εχτικιαλιν, αμαν ι αρόστιαθε ετον σε κριφον φόρμαν, κε ι λιμικι τρανίνατο.

Αν το μορον, αμιν ίστερα ασο λάρομαν τι λιμικις, επιάστεν ασο χτικιον, ατότες εν σχεδον αδίνατον νχ εφτάμκτο καλα.

Το μαραζ τι φθίσις σάικα περίπτοσιχ θεριζ κε πάι: ογλίγορα ριμαζ τα τσικάρια τάροστονος, κε σιχνα φερ φλόγιζμαν σο τσιμιδ (εχτικιας μινικίτις) κε κάποτε περαν σο έμαν κε σινενπεν σχεδον όλια τα εσοτερικα όργανα. Πολα σπάνια ιμπορι να γυρταρέφκετε αίκος άροστος.

ΓΙΑΤΙ ΓΙΝΥΝΓΑΝ ΤΑ ΠΕΡΔΕΜΑΤΑ ΣΙ ΛΙΜΙΚΙΝ;

Τα δινατα, τα σαγλάμια τα μορα, πυ έχνε τογριν τέρεμαν, καλον φαιν, κε ζύνε σε φωτινον, παστρικον κε εβρίχορον οσπιτ, σινιθιζμένα περάνε τι λιμικιν έφκολα, χορις κανέναν πέρδεμαν κε σινέπιαν ταρόστιας.

Όλος διόλυ αλέος περάνε τι λιμικιν τα πυαλεμένα τα πεδία, ταδίνατα, πυ θρέφκυνταν, άσσκεμα, πυ ζύνε σε άσσκεμα οσπιτιανα υσλόβιας. Για ταίκα μορα ι λιμικι εν πολα φοβερον αρόστια. Ατα περάνατο πολα βαρέα κε αποθάνε πολα ασα διάφορα περδέματα ταρόστιας, προπάντον τα μορα με μικρον ιλικίαν — ος 2 χρονον.

Αχα για τόπιον τι λιμικιν δίκεα θα επόρναμε να ονομάζοματο αρόστιαν τι γιρεδοσίνας κε τι πυσσυχι, όσον ντο χιροτερέβνε τα ικονομικα κε τι ζίσις τα υσλόβιας, ατόσον κιάλο φοβερον γίνετε ι λιμικι. Για παράδιγμα, σιν Βιένιν, σα κβαρτάλια πυ ζι ι εφτοχολογία, ασα πεδία ντο εροστέναν ασι λιμικιν επεδάναν έναν ασα δέκα, κε σα κβαρτάλια πυ εζίναν ι αρχοντάδες επεδάнен έναν μορον ασα 180 άροστα. Σιν έμπαν τι 1926 τι χρονίας, έτον δινατον επιδιμία τι λιμικις σον σινικιζμον (ποσέλοκ) ίνος φάπρικας σο Βλατιμίρσκι τιν γυπέρνιαν (φάπρικα „Οσβοποζζτένι Τρυτ“). Εκι ασα 160 μορα ντο ίχαν ιλικίαν 3 χρονον κιαφκα ερόστεσαν ασι λιμικιν τα 141 κιάναδα ατο ερόστεσαν ασι λιμικιν 15 μορα ασα 3 χρονον κιαπαν. Τέναν τρίτον τι μορίον περόστεσαν επέθαναν ασα διάφορα περδέματα ταρόστιας. Ασόλεν πολα επέθαναν (42%₀ ασι λιμικιν τα μορα πυ εζίναν ασόλεν σο καχόχτιστον τιν κα-

ζάρμαν, κιασόλεν ολίγον (27⁰/₀, τα μορα πυ εξίναν σιν καζάρμαν ντο επίχαν ρεμοντ.

Σιχνα τα περδέματα τι λιμικισ γίνταν εκσετίας τάςσκεμον το τέρεμαν τάροστονος κε ντο επιδι κι γιατρέφκετε ορθα. Ιλιαμ επορυν να ιν τα βαρέα τα περδέματα όνταν κι προφιλατ κανις όσον πρεπ τον άροστον ασάλα τα κολιτικα ταρόστιας. Αν λόγω χάριν έναν μορον σιν ιχογένιαν εν άροστον ασον κοχίτσον, κε τάλο ασιν λιμικιν κε τα δύο πα απομένε σο ίδιοιν τιν οταν, σχεδον σίγυρα το καθέναν απατα θαροστεν εμ ασον κοχίτσον εμ ασιν λιμικιν, — κiónτες εντάμαν με τι λιμικιν κρúι το μορον κάπιον κιάλο μαραζ ατο εν πολα φοβερον.

Γιάχοτ ζέναν ιχογένιαν κάμποσα μορα ερόστεσαν ασιν λιμικιν, κέναν απατα ερχίνεσανατο ι περιπνευμόνια, ατότες ασατο το παραπαν περαν κε ζόλια τάλα — αν με τον κερυν κι αποχορίζοματο ασάλα.

Τα μικρα τα μορα, όπος ίπαμε βαρέα δεβάζνε τι λιμικιν. Όσον τρανον εν το μορον ατόσον κιάλο ολίγον πικέδνατο τα περδέματα τι λιμικισ. Γιατατο πα αποθάνε ασι λιμικιν το παραπαν μορα πολα μικρυ ιλικίας (άναβα τα ρεφύλια ντο βιζάνε, πυ πολα σπάνια αροστένε ασι λιμικιν). Για παράδειγμαν σο Δεινιγρατ απο κάθε 100 μορα πυ επέθαναν ασι λιμικιν, 87 έσαν ιλικίας ασα 4 κιαφκα, κε μόνον 13 κιάλο τρανω ιλικίας.

Κεπεκι τα σιχνα περδέματα κε το τρανον το προτσειν τι θανατι πυ δι ι αρόστια (όπος λεν ι κακοίθια ταρόστιας) εκαρτίυνταν κε ασατο ντο ίδος επιδιμία τι λιμικισ ερόκσειν. Ινε μαράζια λιμικισ, πυ διαβένε έφκολα κε σχεδον κι δίγνε περδέματα ακόμαν κε ανάμεσα σα μικρα κε ταδίνατα τα μορα. Κε ίνε αίκα επιδιμίας τι λιμικισ όντες αποθάνε ασατο πολα, ακόμαν κε σαγλάμια μορα.

Απο πύ εν ατο ι διαφορα σι δίναμιν τι επιδμίας καλα κεν γνωστον. Όπος φένετε κάποτε ι λιμικι διαδόχκετε εντάμαν με άλο μαραζ, ο λόγος ντο φερ, περιπνευβμονία τι γρίπισ. Σατα σα περίπτοσια ι επιδιμία τι λιμικισ θα εν, έλπετ κιάλο θαριν παρα οντες τι λιμικισ το μαραζ κεσσ αίκον φοβερον σίντροφον.

Ι επιδιμία τι λιμικισ σα καλοκερνα τα μίνας κεν ατόσον φοβερον, όσον εν σα ζσιμονέσσια. Ατο πα εν ζοστον: το ζσιμονκόν τα πεδία ολίγον εβρίυνταν ζον καθαρων τον αέραν, το παραπαν κάθυνταν ζοσπιτ, πολα εντάμαν κυμυλιαζμένα, με στενον επικινονίαν ο ένας με τον άλλον, κε γιατατο κιάλο έφκολα μαραζλαέφκυνταν κε κιάλο διςκολα δεβάζνε τιν αρόστιαν.

ΠΟΣ ΝΑ ΕΦΤΑΜΕ ΤΙ ΛΙΜΙΚΙΝ ΝΑ ΜΙ ΕΝ ΠΟΛΑ ΕΠΙΚΙΝ- ΔΙΝΟΝ

Ι λιμικι εν ατόσον πολα διαδομένον κε ατόσον πα κολιτικον εν πυ σχεδον αδύατον εν να προφιλάτομε το μορον, όλον τον κερν ασο αρόστεμαν τι λιμικις: ενορις γιάχοτ αργα καθαέναν μορον αροστεν ασι λιμικιν. Αμαν εν μινκιν να αδυνατιζομε το καταστρεφτικον τιν επίδρασιν τι λιμικις, να εφτάματο να μι εν πολα επικίνδινον. Εμια υζζε εκσέρομε σα πία περίπτωσια ι λιμικι εν πολα επικίνδινον: πρότα κιαρχις, εν επικίνδινον για τα ιανσύζκα τα μορα — για τα μορα πυ τρανίνε άσσκεμα, πυ έχνε αιεμίαν, χτικίον κ. τ. λ. δέφτερον, ι λιμικι εν γενικα επικίνδινον για τζιπ τα μικρα τα μορα — ίσαμ 2-3 χρονον ιλικίας κε τρίτον ι λιμικι εν επικίνδινον με τα περδέματατς, ιλιαμ, αν με τιν λιμικιν έρτε κε ενότε κε άλο κολιτικον αρόστιαν — γριπ, κοκίκωσ, διφτερίτις, χτικίον κε άλα.

Αρ ασατο πα φένετε ντο πρεπ να εφτάμε, για να ολιγοστέβομε τον κίνδινον ασι λιμικιν: πρότα, πρεπ να φροντιζομε να δυναμόνομε τιν ίαν τι μορι, δέφτερον, πρεπ να προσπαθόμε να απομακρίνομε τι λιμικιν υς το κιάλο ιστερνον ιλικίαν: κε τρίτον, πρεπ το μορον πυ ερόστεσεν, αετς να τερύματο κε αετς να γιατρέβοματο, πυ να επορούμε να εμπροπέρομε τα περδέματα ταρόστιας.

ΠΟΣ ΝΑ ΕΦΤΑΜΕ ΤΙΝ ΙΑΝ ΤΙ ΜΟΡΙ ΚΙΑΛΟ ΔΙΝΑΤΟΝ

Για να εφτάμε τιν ίαν τι μορι κιάλο δυνατον, πρεπ ασο πρότον τιν ιμέραν πυ γενίετε να τερύματο ορθα κε καλα.

Το ρεφυλ το μορον πρεπ να πεσλεέφκετε με τι μάνασαθε το γάλαν: ατο εν τζιπ το καλίον κε τζιπ το ταμαμ το φαίναθε. Εν παρατιριμένον, ότι όντες το μορον βιζαν τι μάνασαθε το βιζιν κσάι κι πιάσσκετε ασα πολα κολιτικα αρόστιας κε τα ίδια κιασι λιμικιν. Το μορον πρεπ να βιζαλίετε ορθα κάθαν φοραν ίστερα ασα ίσα διαστήματα κερυ (κάθαν 3 όρας τα πρότα μίνας)· μετατο επορούμε να αποφέβομε το παραφαίσιμον τι μορι, πυ επορι να χαλαν το στομάχίναθε.

Αν ι μάνα κεπορι να πεσλεεβ το μορον με βιζιν, ανανκάσσκετε να πεσλεεβιατο με χτινι γιάχοτ με εγιδι γάλαν. Ατο εν πολα δύσκολον δουλίαν κε κι πρεπ να γίνετε χορι διάρμενιάς τανθρωπίον πυ εκσέρνε ασατα — γιατρυ, γιάχοτ ακυσζέρκας (ασόλεν καλίον εν, αίχα διάρμενιάς να πέρομε ασι μορίον τιν κονσουλτάτσιαν.)

Ι οτα, οπου απες ζύνε τα μορα πρεπ να εν πάντα παστρικον σπονχιζμένον κε καλα να αερίσχετε. Κι πρεπ να ανασπάλομε ότι το παστρικον κε το ταζέον ο αέρας εσσ για το μορον πυ τρανιν όχι ολιγότερον σιμαζέαν ασο φαιν. Ι οτα πρεπ να εν φωτινερν: γιατατο τα τσάμια σα παραθήρια πρεπ σιχνα να πλίνομε κε τρίφοματα, σα παρήθια κι πρεπ να ίνε περτέδες, σα παραθήρια απαν κι πρεπ να βάλομε ύτε τζιτζέκια ύτε άλα πράματα. Σιν οταν απες κι πρεπ να εν ιγραζέα γιατατο πρεπ καλα να ζεστενοματο (αμαν αετς, πυ να μι εν κε πολα ζέστι) κε σιχνα πρεπ να ανίγουνταν τα παραθήρια κε τα φενερόπι (φόρτοτσικς): Αναβι ατο, σιν οταν απες κι πρεπ ύτε να πλίνομε λόματα, ύτε να κσερένοματα κε να φιλάτομε προτύκια.

Κε τον ζσιμονκον τα πεδία πρεπ να εθρίουνταν ζον αέραν όσον επορουν παραπαν. Ιλιαμ τιν άνικειν πρεπ ολόγια ιμέρας να πέζνε κε τρέχνε σα στράτας, ιλιαμ αν ζυν σο χορίον.

Πρεπ να φιλάτομε τα πεδία παστρικα κε τακτικα. Γιατατο πρεπ τζιπ τολίγον, τιν εβδομάδαν μίαν να λύζομε τα πεδία απες ρι βάναν γιάχοτ σο σκαφιδ. Ιστερα ασα καθάεναν λύσιμον πρεπ να φορίζομε τα πεδία παρτρικα ασπρόρουχα κε λόματα.

Καθαέναν μορον πρεπ να κιμάτε σο χοριστον κρεβατόπον — παστρικον κε ταχτικον. Τιν εβδομάδαν μίαν πρεπ να εβγάλομε εκς — ζον ίλεν κε αέραν τι ρσυλτεν, το γεργανόπον κε το μακσιλαρόποναθε. Ιστερα ασα κάθε λύσιμον τι μορι πρεπ να αλάζομε τα σινδόνιθε, τι μκσιλαρι το φόρεμαν κ.τ.λ.

Το τάιζμαν τι πεδίον πρεπ να εν ληφρον κε λογισ τι λογίον. Γάλαν, ζομον, διάφορα μαλέζα κε κισέλια, καλον μάβρον πζομιν, κε όσον επορύμε παραπαν ζαρζαβάτια κε γεμίςσια — αρ ατα ίνε τζιπ το καλον το φαιν για τα μορα 2 γιάχοτ 3 χρονον ιλικίας.

Αρ αίκα ίνε τα κιριότερα τα κανονίζμυς σο τέρεμαν τι μικρον τι πεδίον.

Αν θα εφαρμόζομε όλια ατα, το μορον θα τρανιν καλα κε θα αναπτίετε κε τζιπ ολίγον θα πιάσσετε ασα διάφορα αρόστιας κε ασι λιμικιν, κε αν τίχεν κε αροστεν πα ασα κάπιον αρόστιαν πολα εφκολα θα δεβάζιατο.

ΠΟΣ ΝΑ ΠΡΟΦΙΛΑΤΟΜΕ ΤΟ ΜΟΡΟΝ ΓΙΑ ΝΑ ΜΙ ΠΙΑΝΙΑΤΟ Ι ΛΙΜΙΚΙ.

Εμυς υζζε ίπαμε, ότι όσον ντο παραπαν προφιλάετε το μορον για να μι πιάσσετε ασι λιμικιν ατόσον κιάλο άφοβον γίνετε για τατο, ατο

ι αρόστια κε ατόσον κιάλο έφκολα δεβάζιατο. Τα ίδια κε για τα δινάτα κε σαγλάμια τα μορα, πυ κιοφέρνε ασι ζολοτύχαν ύτε ασο ραχίτιν, ύτε ασο κριφον σο χτικίον, ύτε ασα κάπιον άλο αρόστιαν ντο κρατι πολα κερον.

Αν όμως το μορον εσσ αδίνατον, εφκολοτσάκοτον ίαν απογενεθις, κε ίλιαμ αν εν άροστον ασέναν ασα αρόστιας ντο ίπαμε, ταίχον το μορον πρεπ τζιπ μιζμιτζίδικα να προφιλάτοματο ασιν λιμικιν.

Πος άμαν ατο να κατορθόνοματο;

Οπος ίπαμε υζζε, το μορον επορι να κολιζ λιμικιν ασάλο μορον: τα σινιθιζμένα ι λιμικι κι μεταδόχκετε ύτε ασι τρανυς, ύτε ασα πράματα. Ασόλον σιχνα τα πεδία αροστένε οντες πάγνε σοςπίτια πυ εβρίονταν πεδία άροστα ασι λιμικιν. Γιατατο το πρότον μέτρον για να προφιλάτομε το μορον ασι λιμικιν εν να μι αφίνοματο σοςπίτια κε σοτάδες όπου εβρίονταν λιμικιαζμένα πεδία.

Το λιπιρον εν, ότι ατο μόνον κι κανίτε. Ολον το κακον εν, ότι επορι να κολιζ κανις όχι μόνον ασον άροστον πυ φανερα εν λιμικιαζμένος, αλα κε ασο μορον πυ σιν θορέαν φένετε τζιπ καλα, άμαν πυ υζζε εσσ τι λιμικις το μαραζ κε υζζε ταυτέθιατο οκσεικες, πράμαν το οπίον, όπος ίπαμε υζζε, γίνετε κάμπόσα ιμέρας προτυ να αρχινα ι αρόστια. Πολα σιχνα ίνε, ο λόγος ντο φερ, αίκα περίπτωσια, μορον, πυ σι θορέαν εν τζιπ καλα, επίεν να ελεπ τι σιντρόφσαθε. Τάλο τιν ιμέραν αμον ντο έρτε σοςπιτναθε αροστεν ασι λιμικιν. Ι σιντρόφιατ, σινος οσπιτ επίγεν, αροστένε με τα 11 ιμέρας, κε κολιζνε όπος φένετε, ασατον, άνκε ατος ίσσην ακόμαν τιν αρόστιαν σο κριφον σιν περιόδοναθε. Για να προφιλάτομε το μορον ασο μαραζλάεμαν τι λιμικις με αίχον τρόπον, απομην έναν μόνον τζαρεν — με καθαέναν τρόπον να περιορίζομε τιν επικινονίαν τι μορι με άλα πεδία, ίλιαμ πυ ίνε ασοσπίτια, όπου έτον υζζε λιμικι: να απαγορέβοματα να πάγνε σοςπίτια τατινέτερον τι πεδίον, να πέζνε με τατα κ. τ. λ. Αν ι λιμικι φανερα διαδόχκετε δια μέσον τι σχολι, γιάχοτ δια μέσον τι μορεσσικον προσκολικον καθιδριμάτον, πρεπ προσορινα να σταματόμε το παίσιμον τι πεδίον σατα σα καθιδρίματα, ίλιαμ εκίνα, πυ έχνε αδίνατον ίαν κε ι λιμικι επορι να φέριατα τρανον κίνδινον.

Αναβα ατο, για να ολιγοστέδομε τον κίνδινον τι διάδοσις τι μαραζι δια μέσον τι σχολίον κε αλονον μορέσσικον καθιδρίματον (γιάσλι, πεδικα κίπυς κε άλα) πρεπ με κάθε τζαρεν να φροντίζομε να καλιτερέδομε το ιγιονομικον (σονιτάρνι) τιν κατάστασινατυν: να κρατόμε ταχτικα κε παστρικα τα γιαπιάτυν, σιχνα να αερίζοματα, να πολεμούμε το τοζ κε τιν ιγρασέναν — με έναν λόγον, να εκτελόμε σα σχολία κε σα προσκολικα τα

πεδικα τα καθιδρίματα εκίνα τα απλα κε τζιπ τα χριαζόμενα τα ιγινα τα μέτρα, τα οπία εν ανάνκι να εκτελύμε κε σα κάθε ρεπιτ, κε τα οπία ονομάζονατα „σανιτάρνι μίνιμου“. Ατα τα μέτρα πρεπ να εκτελιούνταν κατα κε τα οδιγίας τι ιγιονομικον τι γιατρίον, με το γιαρτιμ κε ιποστήριγμαν ασο μέρος τι εργαζομένον (ασα ρέκτιςιας κε πιρίνας τι ζτραβό-οχρανένιας, σχολικο-ιγιονομικα επιτροπας).

ΠΡΟΦΙΛΑΚΤΙΚΑ ΕΝΕΣΙΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΣΙ ΛΙΜΙΚΙΝ

Αμαν να σταματόμε αλάι-μαλάι το καθαέναν τιν επικινονίαν τι πεδιον ανάμεσατον εν πολα δίσκολον, ακόμαν κε τζιπ ρο δυνατον ρον κερων τι επιδιμίας τι λιμικις. Ατόρα όντες ίμες κομυλιαζμεν ροσπίτια, όντες ρέναν οταν ζι κοτζαμ ικογένιαν, όνταν τα πεδιά τρέχνε απαν-αφκα κε επικινονον αναμετακζιάτον εν ρχεδον αδίνατον να μι χτιπουν ο ένας απαν ρον άλλον. Τα πεδιά, μινκιν κεν, θα ενταμόνταν ο ένας με τον άλλον εμ ροτάδες εμ ρα ρτράτας.

Κιάλο ρτενον κε αναπόφεχτον εν ι επικινονία τι πεδιον ρα ρκολία, πεδικα κίπυς, ροσπίτια τι μορι, κε πεδικα τα γιάςλιας. Αδα καθαέναν φοραν ντο κοβαλίετε τι λιμικις το μαραζ επορι να εφτάι τρομερον επιδιμίαν λιμικις. Κε εφχάριςτον πα κεν να κλιδόνταν τα ρκολία κε τα πεδικα κίπυς, τα γιάςλις τε τάλα τα πεδικα τα καθιδρίματα, αν τιχεν κε ερχίνεσεν ι λιμικι.

Το τιχερον εν, ότι ι επιστίμονι έβραν τρόπον, με το οπ'ον επο-ρύμε να προφιλάτομε τα πεδιά ασαρόστεμαν ασι λιμικιν εκι όπυ ι λιμικι υζζε εκχάλοσεν, όπυ τα πεδιά εβρίονταν ρε ρενον επαφιν ανάμεσατον. Ατο ο τρόπος εν — τα προφιλακτικα τα ένεσια.

Τα ένεσις εναντίον ρι λιμικιν κζάι κιομιάζνε ύτε τα ένεσις τι θρά-ρας, ύτε τα ένεσις εναντίον ριν χολέραν κε ρκαρλατίαν, ύτε τα ένεσις εναντίον ριν διφτερίαν.

Ι ένεσις τι βράσας εν, ότι το μορον γιάχοτ τον τρανον άνθροπον μα-ραζόνατον με χτινι βράσαν. Ο άνθροπον αροστεν ασατο κε για κάμποσα χρόνια κι πιάνατον τανθροπι ι θράς α.

Τα προφιλακτικα τα ενέσις εναντίον ριν χολέραν ρον κιλιακον τί-φον, ρι ρκαρλατίαν κε κάμποσα άλα αρόστιας ίνε, ότι τον άνθροπον εφτάγνε ένεσιν αφκα ρο πετζίνατ με ρκοτομένα μικρόβια ασατα ταρόστιας. Τα ρκοτομένα τα μικρόβια κεπορυν να εφτάγνε αρόστιαν, άμαν ρχημα-τίζνε ρανθροπι ρο κορμιν αντιφάρμακα, πυ εφτάγνε τα ζοντανα τα μι-κρόβια τατονον ταρόστιον άβλαβα, γιάχοτ αδυναμόνε τα ζοντανα τα μι-

χροβια τατονον ταρόστιον, αν άνθρωπον μετα κάμποσον κερον εμαρζλα-
έφτεν ασατα.

Για να πέρνε τέμπρι τι διφτερίτι, εφτάγνε το μορον ένεσιν αφκα
σο πετσίναθε ολίγον φαρμακ διφτερίτιδας πυ αδινάμοσανατο, θα ιπι φαρ-
μακερον υσίαν πυ επεκσεργάσκυνταν τι διφτερίτιδας τα μικρόβια. Ατο το
φαρμακ θλάβιν να εφτάι κεπορι, άμαν επεκσεργάσσκετε σο κορμιν τι
μορι τρανα ποσα αντιφάρμακα εναντίον σιν διφτερίτιδαν κε γιατατο το μο-
ρον κιάλο ολίγον αροστεν ασι διφτερίτιδαν.

Τα μικρόβια τι λιμικισ, υς ατόρα, όπος υζζε ίπαμε ίνε
άγνωστα. Γιατατο κι γίνετε να εφτάμε ένεσις εναντίον σι λιμικιν
αετς, όπος εφτάμε εναντίον σιν χολέραν, θα ιπι να περάζομε
μικρόβια τατινεθι ταρόστιας σο κορμιν τανθρωπι. Τα ζα ασι λιμικιν κια-
ροστένε κε κεπορου να επεκσεργάσκυνταν αντιφάρμακα. Γιατατο κεν μιν-
κιν να πέρομε τέμπρι κε λαρόνομε τιν λιμικιν με ορος (σίβοροτκιν) πυ
πέρομε ασα ζα. Γιατατο ανανκάσκυνταν να καταφέβνε ζάλο μινκιν —
αντιφάρμακον — σο έμαν τι ανθρωπίον πυ ερόστεσαν ασι λιμικιν. Εμис
υζζε ίπαμε, ότι ι λιμικι κι πιαν παραπαν ασα μίαν φοραν. Κιατο πα
γίνετε επιδι σον κερον τι λαροματι ασι λιμικιν, σο έμαν σκιματίουνταν
τζιπ τρανα ποσα υσίας, πυ ριμάζνε τι λιμικισ το μαραζ. Ατα τα υσίας
για πολα κερον, σινιθιζμένα ζόλον σι ζοιν, απομένε σο έμαν τανθρωπι.

Ιλιαμ πολα ίνε ασατα σο έμαν τι μορίον πυ άντζακος εγένταν
καλα ασι λιμικιν. Αμα κε το έμαν καθενος ανθρωπι εςς ικανότιταν να
σχοτον τι λιμικισ το μαραζ, τζίνκι κάθε τρανος ανθρωπος όντες έτον
μοροζ ερόστεσεν ασι λιμικιν.

ΠΟΣ ΕΦΤΑΓΝΕ ΤΑ ΠΡΟΦΙΛΑΚΤΙΚΑ ΘΑ ΕΝΕΣΙΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΣΙ ΛΙΜΙΚΙΝ

Για να εφτάμε προφιλακτικα ένεσις εναντίον σι λιμικιν πρεπ να
πέρομε έμαν ασο μορον, πυ άντζακος επέρασεν τι λιμικιν, γιάχοτ ασο
τρανον ανθρωπον, πυ ερόστεσεν ασι λιμικιν όντες έτον μορος.

Ατο το έμαν, όντες στεκ, εβγαλ διάφονον ορον, το οπίον εφτάγνε
ένεσιν τα μορα για να προφιλάτνατα ασι λιμικιν.

Τα προφιλακτικα τα ενέσις εναντίον σι λιμικιν εφτάγνατα σεχίνα
τα περίπτωσια, όντες το μορον εν φόβος ναροστεν νε κε καλα ασι λιμι-
κιν. Αζόλον σιχνα ατα τα ένεσις κυλανέθνατα ζα πεδικα τα γιάςλιας,
μόλις φένετε εκι το πρότον ταρόστεμαν ασι λιμικιν. Ατα τα ένεσις ίνε
πολα καλα. Με τατονον τι βοίθιαν εν μινκιν να κόφτονε τιν επιδιμίαν
τι λιμικισ τζιπ σο σκάλομαν απαν. Χιλιάδες μικρα πεδιά υζζε εγυρτα-

ρέφτανε με ατο τον τρόπον ασατο τιν αρόστιαν, πυ εν αίκον φοβερων σο μικρον σιν ιλιχίαν.

Οχι μόνον σα πεδικα σα καθιδρίματα, αμαν κε σα χόρια σα ικογένιας κάποτε τα ίδια πρεπ να κυλανέβομε τα προφιλαικτικα τα ένεσις εναντίον σι λιμικιν. Αν ο λόγος ντο φερ, σιν ικογένιαν ίνε πεδία με αδίνατον ιαν, ίλιαμ χτικιάρικα, για τα οπία ι λιμικι εν πάρα πολα επικίνδινον, κε σοςπιτ τατινεθι τι ικογένιας εκάλοσεν ι αρόστια τι λιμικις, ατότε τα αδίνατα τα πεδία πρεπ αμάν να εφτάματα προφιλαικτικα ένεσις με τι μέθοδον πυ ίπαμε, για να προφιλάτοματα ασατο σίν αρόστιαν. Αν κεφτάμε ατο ι λιμικι μινκιν κεν θα κολιζ όλια τα πεδία, κε τζιπ τα αδίνατα ιμπορι να θανατόνιατα.

Αν το προφιλαικτικον τιν ένεσιν επίκανατο το μορον τζιπ σο τελίομαν τι κριφν περίοδονος ταρόστιας, ο λόγος ντο φερ, σο 8-ον γιάχοτ σο 9-ον σιν ιμέραν ίστερα ασο μαράζομαν, θα ιπι δύο γιάχοτ τρία ιμέρας πριχν να αρχινα ι αρόστια, το μορον σινιθιζμένα κσαν αροστεν ασι λιμικιν, άμαν δεβάζιατο τζιπ έφχολα. Γιατατο τα αδίνατα τα πεδία γίνετε να εφτάμε τα προφιλαικτικα τα ένεσις κε ίστερα ασυ περάνε κάμποσα ιμέρες ασιν ιμέραν πυ λογαριάζομε ότι εμαραζλαέφτεν το πεδιν, αν κεπόρεσαμε να εφτάματα κιάλο εμπροστα. Αμαν το μορον πυ υζζε ερόστεσεν ασι λιμικιν κιακσιζ να εφτάμε ένεσιν: ατο τιδεν χαιρ κι θα εφτάι.

Τα προφιλαικτικα τα ένεσις σι λιμικιν καρσσυ κρατυν αναλόγος ολίγον κερων — ασέναν μίναν ισαμ μισον χρόνον. Ατο, άμαν κανίτε, για να προφιλάτομε το μορον ασι λιμικιν σον κερων τι επιδιμίας. Αν μετα κάμποσα μίνας το μορον κσαν θα εσσ φόβον ασι λιμικιν, πρεπ κσαν να εφτάματο ένεσιν, κε με τατο τον τρόπον, επορούμε να κρύομε οπισ ταρόστεμαν τι μορι ασι λιμικιν υσαμ τον κερων πυ το μορον κάμποσον τρανιν κε δυναμον ατόσον, πυ ι λιμικι υζζε να μι εν γιατατο ατόσον φροβερων όσον θα έτον όντες το μορον έτον μικρον κε αδίνατον.

Τα προφιλαικτικα τα ένεσις σι λιμικιν καρσσυ με τον ορον, πυ πέρνε ασο έμαν τι πεδίον ντο άντζακος εγένταν καλα ασι λιμικιν, γιάχοτ τρανίον πυ ερόστεσαν ασι λιμικιν όντες έσαν μικρι, ίνε όπος ελέπομε, πολα σίγυρον τρόπος σον αγόναν εναντίον σι λιμικιν, ίλιαμ σα πεδικα τα καθιδρίματα. Αμαν φαρδέα κε πλατέα να κυλανέβομε ατα τα ένεσις κεπορούμε, επιδι εμποδιζνεμας τα ιζατινλλικα, πυ ίνε με το έθρεμαν εματι ντο χρέσσκετε, ίλιαμ ασα πεδία ντο άντζακος εγένταν καλα ασι λιμικιν.

Ασόλεν έφκολον εν να πέρομε το έμαν ασι τρανυς για τυς οπίυς κεϋς κανέναν ριμασέαν να χάνε 4-6 χυλιάρια έμαν. Σινιθιζμένα, σο τελεφτέον ρον κερον, αετς πα εφτάγνε. Ασόλον καλίον εν να πέρομε το έμαν ασι γονέις τι μορι, ντο εϋς φόδον ασιν αρόστιαν. Πρεπ καθαένασ μάνα να εγρικα το χαιρ τι ένεσις κε με έφχαρίστισιν να ριφονα να θι- ριαζ ολίγον έμανατς για να προφιλατ τιν ίαν, κε ιμπορι κε τι ζοιν τι μοριάτς.

ΠΟΣ ΝΑ ΓΙΑΤΡΕΒΟΜΕ ΤΟΝ ΛΙΜΙΚΙΑΖΜΕΝΟΝ

Το μορον, ντο ερόστεϋεν ασι λιμικιν, ασόλεν καλίον εν να ρτίλο- ματα ρο νοϋοκομίον (μπαλνίτσαν) εαν έχομε γιατατο τον τρόπον, ίλιαμ ανάνκι εν να θάλομε το μορον ρο νοϋοκομίον εαν ρο ρπιτ εν δίϋκολον να εφτάμε τον άροστον ορθον χυζμετ. Αν ι αρόστια βαριν κε το άρο- στον το μορον εϋς φόδον ασα περδέματα ταρόστιας — πρεπ αμαν χωρις να χάνομε κερον να ρτίλοματο ρο νοϋοκομίον.

Αν τάροστον το μορον ανανκάσταμε ναφίνοματο ροϋπιτ, πρεπ χο- ρις άλο να προσκαλύμε το γιατρον για να τερι τον άροστον. Ιϋτερνα πα πρεπ να εφτάμε ριφονα με τα οδιγίασ τι γιατρυ. Γιατρικα ντο γιατρέβνε τι λιμικιν κίνε, αμαν τα διάφορα τα τρόπυς, μάλιστα κε τα απλα τα οϋπιτιανα, επορυν να βοιθον το μορον να δεθαζ τιν αρόστιαν κε να περ τέμπρι ρα περδέματαθε.

Αετς ο λόγος ντο φερ, ρο τρανον ριν κάπϋιν καλα βοιθα να τιλί- ζομε τον άροστον ρο βραχμέον ρινδον. Σο ρκάλομαν τι περιπνεβμονίασ ρι ράϋϋαν κε ρο ρτιθοϋ θάλνε ρίνφονα με τιν οδιγίαν τι γιατρυ χαρδά- λια (γαρτϋϋίτϋϋνικι) κε ίϋτερα αϋατα θάλνε καμπρεϋ ντο ζεϋτεν. Σα κιάλο βαρέα περιϋτοϋια εφτάγνε χαρδαλένια τιλίζματα, θα ιπι τιλίζνε το μορον ρο ρινδον, ντο εν βρεγμέον με χαρδαλ. Οντεϋ χτιπίετε ι γύ- λα θάλνε ζεϋτα πανία ριν κοτίλαν. Οντεϋ αρχινα το φύρκιζμαν εκϋετίασ τι γυλόπονυ αμαν πρεπ να λαλύμε τον γιατρον.

Πολα τρανον ριμασέαν εϋς το καλον το χυζμετ τάροϋτυ. Ι οτα άθεν εβρίετε άροστον, πρεπ να εν παϋτρικόν, καλα να αερίϋϋκετε κε ροϋτα να χυλίτε, για να εν όλεν τον κερον όμιον ζέϋτια (γιοκ παραπαν ασα 15 θ.θμυϋ Κελϋίυ).

Αν αέρας ριν ιταν εν πολα κϋεροϋ, πρεπ να ιγρένοματον. Γιατατο θάλνε ριν οταν πιάτα με νερον γιάχοτ κρεμάνε απεϋ βραχμένα ρινδόνια. Το τάίζμαν τάροϋτυ πρεπ να εν λαφρον κε εφκολοχόνεφτον (γάλαν, ζομον, μάναγια κάϋϋα, κισέλια.) Το μορον πρεπ αϋο προι να νίφτοματο, κε το θράδον να τρίφοματο με χυλεν νερον ασα ποδάρια υϋ το κιφαλ. Αϋϋτιρα πρεπ να ρτοχάϋϋμεϋ τιν παϋτρικοϋίνιαν τι ματι. Γιατατο πρεπ ριχνα να τρίφοματα με πυμπακόπον, βραχμέον με βραζμέον νερον γιάχοτ με βορικον οκϋι (1 τζαι χυλιαρ ρο 1 ποτιρ ζεϋτον νερον).

Το στρόμαν τι μορι πρεπ να βάλοματο αετς, για να μι το φος κρύι καρξου σομάτιαθε. Να εσκεπάζομε τα παραθίρια με σκύρα γιάχου με κόκινα περτέδες κεν ανάνκι κε μάλιστα εν βλαθερον. Πρεπ να στοχάσκουμε το μορον να πάι οκςικες, τακτικα. Αν το μορον εςς διςκιλιότιταν, πρεπ να εφτάματο κλίζμαν.

Γιατρικα ςι λιμικις, όπος κε ςάλα ταρόστιας, πρεπ να κυλανέβομε μόνον με τιν ουγιάν τι γιατρου.

ΜΕΤΡΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΣΟ ΤΑΓΥΤΕΜΑΝ ΤΙ ΜΑΡΑΖΙ

Το μορον, τάρουστον ασι λιμικιν, εν το κριότερον το τζακ τι μαραζι τατινεθι ταρόστιας. Αν ανανκάσταμε ναφίνοματο ςουσιπιτ, κι γίνετε με κανέναν τρόπον, να αφίνομε ςιν οτάναθε ςαγλάμια πεδία. Κι γίνετε τα ίδια, να επιτρέπομε τάλα τα πεδία να κυλανέβνε τα πράματα τάρουστου τι μορι — τα λόματαθε, τα πεγνίδια, τα βιδλία κ. τ. λ.

Ίστερα αςο γίνετε το μορον καλα αςιν λιμικιν, τα περιςότερα τα φορας κεν ανάνκι να εφτάμε τιζινφέκςιαν ςιν οταν όπου εκίτυνε: τι λιμικις το μαραζ κεν θασταερον κε αγλίγορα καταστρέφκετε αςο κςερίεμαν. Αμαν αν άρουστον ιπόφερεν αςα βαρέα περδέματα — περιπνεβμονιάν γιάχου γυλόπονον κε άλα — χωρις άλο πρεπ να εφτάμε τιζινφέκςιαν τιν οταν όπου εκίτυνε, κε τα πράματα.

Σόλια ςάλα ςα περίπτουα κανίτε μόνον ίστερα αςο γίνετε καλα ασι λιμικιν το μορον, να πλίνομε κε παστρέβομε καλα-καλα τιν οταν, να αερίζοματο καλα κε να ζεστéνοματο. Τα στρόματα τάρουστου πρεπ να εβγάλοματα ςιν αθλιν, κε τα λόματατ να δίγοματα ςο πλίσιμον.

Τι λιμικις το μαραζ ςινηδιζμένα κιαπομεν ςο χορμιν τάρουστου αςο γίνετε καλα κιστερνα. Γιατατο άρουστον πυ εγέντον καλα ασι λιμικιν κεν φοθερος για εκίνυς πυ εβρίονταν ολόγερατ.

Αμαν το παραπαν ι προφίλακςι κεν άςςκεμον. Γιατατο, το μορον ντο εγέντον καλα ασι λιμικιν, πρεπ κάμποςον κερων να κρατόματο ςουσιπιτ: να μι αφίνομε να έρχυνταν ςατο ςαγλάμια πεδία κε να μι αφίνοματο να πάι ςα κςένα ικογένιας γιάχου ναρχινα να πάι ςο ςκολιον. Το πεδιν πυ ερόστεςεν ασι λιμικιν επορούμε ναφίνοματο να πάι ςο ςκολιον άντςςακας με τα έναν εβδομάδαν αφότυ γίνετε καλα κιστερνα (κατίβζζμαν τι θερμοκραςιάς). Τα γερα τα πεδία, ντο ζύνε εντάμαν με το μορον ντο ερόστεςεν, — ταδέλφιατ — πρεπ να απογορέβομε να πάγνε ςο ςκολιον ύςαμ τρία εβδομάδας ίστερα αςο φέντανε τα πρότα τα νιςςάνια ταρόστιας ςον άρουστον. Δίχον προθεζμία κρεςςςκετε τςςίνκι το κριφον ι περίουδου ταρόστιας κάποτε κρατι ύςαμε τρία εβδομάδας.

Ρ. Ι. ΜΑΣΣΚΟΒΙΤΖ

ΠΡΟΦΙΛΑΧΤΕΣΤΕΝ
ΑΣΟ ΤΡΑΧΟΜΑΝ ΚΕ ΑΣΑ
ΣΙΝΕΠΙΑΣΑΘΕ.

Μεταφρασί.
Κ. ΚΑΡΔΙ.

Ἐπέφθινος σιντάχτις Χ. ΚΑΤΣΑΛΟΒ

Р. И. МАШКОВИЧ

Берегитесь трахомы и ее последствий

Перевод: К. КАРДИ.

Ответ. ред. КАЧАЛОВ

ИЗДАТЕЛЬСТВО „КОММУНИСТИС“
РОСТОВ-ДОН
1932

ΙΣΑΓΟΓΗ

Πάρα πολλα είνθετα εν χτιζμένον τανθρωπι ο οργανιζμον. Κανέναν, τζιπ το είνθετον ι μηχανι πα κεπορι να έρτε σατο καρσσυ. Καθαέναν μέρος, καθαέναν όργανον τανθρωπινυ τι κορμι απετι να φέρχυμες σατο με τζιπ στοχαστικον κε μιζμιζτζίδικον τρόπον.

Αρ ας λέγομε αίκον μικρον όργανον, άμον τανθρωπι τοματ. Πολλα άσσκεμον εν ι δυλία αν ατο εφτάι ζαπαστόρκαν. „Το στράβομαν εν δι-ετίχιμαν, σο οπίον καρσσυ ο θάνατον — εν τιποτένιον“ ίπεν ο γερμανον ο πιιτις Σσίλερ.

Κε το σοστον, ζι ζοίνατ πολη ολίγα εφχαρίστισια εσσ ο στραβον.

Ατος εν θάρος εμ ζον εαφτόνατ, εμ ζιν ικογένιανατ, εμ σο κράτος.

Τι κάκυ κεκεσέβεν το λαικον ι παριμ'ια ντο λέι: „Τα δύο τομάτια-μυν εν κιάλο ακριβα κιασα διαμάντια“. Πολλα κίνδινυς φοβερίζνε ατα τα διαμάντια, αμαν ασα πολλα ασατα επορούμε να προφιλάουμε, πρεπ μό-νον να εκσέρομε ασα πόν μέρος ατα φοβερίζνεμας.

Τα παραπαν τοματοπονία κίνε επικίνδινα για τι ζοιν. Γιατατο τιν ετίαν, όπος φένετε, υς ατόρα αναλόγος πολλα ολίγον προσοχιν εδίναν σατο, το ποσ να μαθίζνε τα πλατέα τα εργαζόμενα μάζας να προφι-λάτνε τομάτιατυν ασαρόστιας.

Επορούμε μι να λέγομε ποσ εν εφτίχιμαν να μι αποθάνομε ασο ματοπονιον, άμαν ναπομένομε όλον τι ζοίνεμυν στραδι; Πολι ανθρωπ θα επροτίμαναν τον θάνατον παρα το στράβομαν, αν θα έτον μινκιν να εχόρίζαν ασατα ζι δύο. Κε άμαν ασα πολλα ματοπονίυς, ντο φέρνε σο τέλιον γιάχοτ σο μερικον σο χάσιμον τι φοσι, επορούμε, όντες θέλομε να προφιλάουμες.

Για έναν αίκον αρόστιαν — το τράχομαν — πολι έκσανε κε εκσέρ-νε, ότι ατο εν θαριν κε επικίνδινον ματοπονιον, ντο επορι να φερ στρά-βομαν. Για πολυς ατο ι αρόστια φένετε ασυ εν κιάλο φοβερον, κε εθα-ρυν ποσ γιατατο τζαρεν κεδρίετε.

Πολι εθαρυν, ότι το θριν ι αρόστια φοθερα πα πρεπ να σκαλον. Σιχνα άροστον τρεσσ ζον γιατρον αχπαραγμένος: „Τομάτιαμ δινατα πονύνε, έρκος πολλα έρτε, άμον ντομιαζ εγο τράχομαν έχο“. Αμαν, το σοστον, ατο κσάι πα κεν τράχομαν, αλεν κατ λαφρον φλόγιζμαν τοματι.

Αμαν ατο κακον κεν. Αςόλεν άσσκεμον εν, αν σκαλόνε κε πονυν τομάτια τανθρωπι γιαβάσσια-γιαβάσσια, κιατος απομεν άμελος κε κι γιατρέφκετε κε νυνιζ: „τιποτένιον πράμαν, τιδεν επικίνδινον κεν. Χοσσ ατόσον δινατα πα κι πονυν“. Αμαν αετς όπος εθαρυν κεν.

Ισα-ίσα ραίχον επικίνδινον για τομάτια αρόστιαν, άμον το τράχομαν τομάτια ριν αρχιν κι πουνυν κε έρχες πα κι ρερέβνε τζιπ πολα. Το τράχομαν εν πολα πανύργον: ρομίαν επίθεριν κεφτάι, αλα κριφα-κριφα κιαποφχακες χαντζεβ, κάποτε χορις κσάι να εφτάι πελιν, χορις να δι κσάι χαπαρ ντο ριμον.

Οσον κε δίςχολον αν εν για τον άνθρωπον το ρίρσιμον τι πόνυ κσαν κάποτε ατο φέριατον χαιρ παρα ζεμίαν: ο πόνος ραίχα περίπτοσια εν το κοδον, με το σπίον, το όργανον ντο ερδστεσεν, δι χαπαρ ρον ικοχίρναθε για το τέρτναθε κε ανινκάζιατον να πάι ρο γιατρον να διαρμενέφχετε.

Σο τράχομαν πα άνθρωπον επορι ρο διάστιμαν πολα κερυ κσάι να μι εσθάνετε, ότι τομάτιατ κίνε εντάκσι. Κάποτε εφτάγνε πελιν ελαφρα νισσάνια ταρδστιας: τομάτια εθαρις πορ ρομούνταν κυμ κε ασο προι πα ολίγον ριμπιάνε. Ανθρωπον πυ κερσ ατετ να τερι τον εαφτόνατ, κι δι ρατο ρτόχασιν, τζίνκι ρι θορέαν το μάτιατ κέχνε κσάι διάφοραν ασα ραγλάμια τομάτια. Ετία ατο, εφτάι αμέλιαν τιν αρόστιαν, κε πάι ρο γιατρον άντζακ ατότες, όντες ι αρόστια ρκαλον δινατα νανισιχάτον. Ελπεται ατότε το λάρομαν εν κιάλο τζατιν παρα ριν αρχιν. Το λάρομαν ατότε κρατι πολα κερυν κε ι αρόστια δι περδέματα.

Ινε κι αίχα περίπτοσια, όνταν ο γιατρον εκσεταζ τομάτια ριν παραγογιν γιάχοτ ρα ρκολία κε εβρικ ρα κάπως τράχομαν. Ατιν ότε κε υποπειάσκουνταν ντο έχνε τράχομαν κε κάποτε κι πιστέβνε τον γιατρον: „Ντο ριλέον τράχομαν εν, αςυ τιδεν κερσθάνομε“.

Ταίχον ρκάλομαν ταρδστιας, ντο κιδι κσάι χαπαρ, — εν πολα τρανον καχον ακόμαν κε για άλο ετίαν. Ατο ι ετία εν πο το τράχομαν εν κολιτικον αρδστια, θα ιπι επορι να διαβεν ασέναν ρον άνθρωπον ράλον. Αν αροστον, ο ιδιον πα κι κσερ ντο εν αροστος, ελπεται τιδεν προφιλιακτικα μέτρα κι περ για να μι μαραζον κε ταλυνυς. Τα ίδια κε εκιν πα πυ εβρίυνταν ολόγερατ, τιδεν μέτρα κι πέρνε. Με ατο τον τρόπον, άνθρωπον χορις πα ο ιδιον να εκσερ κε να θελ, επορι να εφτάι πολα καχα εμ τιν ικογένιανατ, εμ τι ριντρόφρατ, εμ τι κσέντε, όντες μαραζόνιατ ασο τράχομαν. Σατο κεκα, ι αροστι ασο τράχομαν ινε κιάλο επικίνδινι ασι τιφομέντε, γιάχοτ ασι ρκαρλατινομεντε, τζίνκι ατιν κίνταν ρο ρτρόμαν, άμαν ι αροστι ασο τράχομαν γιρίζε ρόλια ρα μέρι κε ταυτέβνε το μαραζ.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟΝ ΕΝ ΔΙΑΔΟΜΕΝΟΝ ΤΟ ΤΡΑΧΟΜΑΝ

Το τράχομαν εν γνοστον τζιπ προπολυ. Ακόμαν κε ι παλει ι έλι-
νες κε ι ρομαικι ι γιατρι έχσεραν ντο εν το τράχομαν. Αμαν εσινίθισαν
να λογαριάζνε, ότι ατο έρθεν σεμασ ασιν Εγιπτον, κε γιατατο λέγνατο
εγιπτιακον φλόγοςιν τοματι. Πολι λογαριάζνε, ότι σε Ρυσιάν εκυβάλεσα-
νατο τασκέρια τι βασιλέα τι Γαλίας Ναπολέοντα, ο οπίος σο 1812 τι
χρονιάς επολέμανεν με τι Ρυσιάν. Ατο κεν σοστον. Το τράχομαν έτον
γνοστον σεμασ τζιπ κιάλο εμπροστα ασον πόλεμον με τον Ναπολέονταν.

Τεμέτερον το σκοτινον, το σχεδον αγράματον το μεμλεκετ εγέντον
τζιπ ταμαμ πριγιουτ γιατατεν τον μουσαφιρ. Το τράχομαν τζιπ τεμελία
επέμνεν σεμασ κε επιριλάμβανεν όσον επέγνεν νέα τρανα έχτάσια. Αμαν
το σοστον επορι να περαζ ταρπαχτικον τιν πολιτικίναθε άντζακος εκι,
όπου ι ανθρωπ κικέρνε καλα, ντο μέτρα πρεπ να πέρνε σατο αντίκρι.
Ατο φοάτε τα φοτινερα τοτάδες ντο αερίσκυνταν καλα, φοάτε το νερον
κε το σαπον, φοάτε τα γνόσια κε τι μόρφοςιν.

Αγαπα να ζι σεφτοσσιακα τοσπιτόπα, όπου ι ανθρωπ ζυν στενάχορα
κε λερα. Σοστα ατο εκόλτζανατο „αρόστιαν τι φτοσσικον τάκσειον τι λαυ.“
Επορούμε ναπαντόματο κε σο χορέτκον σο καλιθ κε σε πολιτίας τα πατ-
βάλια όπου εφτοσσία κε τα ανεσσετίας πυαλέθνε τον άνθρωπον κε προε-
τιμάζνατον για καθε αρόστιαν.

Σεμασ ζον Σίνδεζμον το τράχομαν τζιπ πολα εν διαδομένον ανά-
μεσα σε μονχόλικα σε μιλέτια — σε τζυβάσσιωσ, σε βοτιάκς, σε μορτβας,
σε καλμικς κε ταταρτς.

Ατιν ίνε μορφοτικα καθιςτεριμένα μιλέτια κε ζυν σείκα καλίθια ντο
τοτζάκια κέχνε τρυπαν, σεχνα εντάμαν με τα σε.

Σε μορτβυς εν αίκον ατετ, ντο λύσκυνταν σε λυτρον 8-10 ανθρωπ
σομίαν κε αντισ σαπον κυλανέβνε στίπον γάλαν. Αν κάπιος εφτάι ατκάζ,
τον γιτονάνατ να λύσσεκετε σε λυτρόνατ, ίστερα ασατο ο γιτονάσατ γίνετε
τυσεμάνοσατ. Με αίκα ατέτια κεν παράκσειον, ότι το τράχομαν διαδόχ-
κετε σατυνωσ πολα αγλίγορα. Ατιν ζατο αρόστιαν πα κε λογαριάζνατο,
τζίνκι έχνε αίκον πίστιν, ότι „ο μορτβας στραβος γενίετε“.

Ιλιαμ ιλιαμ ατιν λογαριάζνε πος κεν χριαζόμενον να λαρόνε τι γεροντάδες, τζίνκι ατιν ζίνφωνα με τα λόγια τι μορτβας „έπει ελέφτερον φος ίδανε“. Κε ίσα-ίσα ι γεράδες δυλέβνε νιάνκας τι μορίον, κε σιχνα μαραζόνατα.

Σιν Πεβόλζζιαν ίνε αίκα μέρι ντο ίνε καπλαεφτα μαραζομένα με το τράχομαν. Τζιπ πολα χτιπεμένα ίνε το Τατάρικον κε το Πασκίρικον ΑΣΣΔ, το Νιζζνε-Βόλζζεκι κράι κε το Σρέτνε-Βόλζζεκι όπλαστ. Ασατα οπισ κιαπομε, κε ι Πελορύσκαγια ΣΣΔ.

Ετία πυ εμετακυβαλίυτον ο λαον ζον κερν τι πόλεμν κε τι πίνας, το τράχομαν ογλίγορα εδιαδόθεν ζολον ζον Σίνδεμον κε ίθρεν πριγιυτ κε σα τρανα πολιτίας.

Σίνφωνα με τιν καταγραφιν, ντο επίκαν πριν τον πόλεμον, ι άροστι ασο τράχομαν λογαριάζκυνταν ύσαμ έναν εκατομίριον. Ατο ο αριθμον εκσακολουθα να τρανιν.

Αμαν ζιν Διτικιν ζιν Εθρόπιν κε ζιν Αμερικιν το ποζον τάροστον ολιγοστεβ, κε σα κάπια κράτι, ο λόγος ντο φερ, ζιν Ελβετιάν, το τράχομαν ζιατι πα κικζέρνατο.

Ι αμορφοζίνια κε ι καθις έρίει σα ζιμαντικον μέρος τι πλιθιζόμεμνν εφτάγνε το τράχομαν καθεαφτυ κινονικον κακον.

Μιαρ κακον κεν, ότι παραπαν ασο έναν πέμτον ασόλτς τι στραβυς ζεμέτερον ζο Σίνδεζμον — κε αικ ιν ζοζιμερνον ζιν ιμέραν παραπαν ασα διακόςζια χιλιάδες — εστραβόθαν ασο τράχομαν! Το κράτος ανανκάςζκετε να τερι ατυνυς τι ινβαλιτς, εκζοδεβ πολα παράδες ζο γιάτρεμαν τάροστον κε ακόμαν ζιρ τρανα ζεμίας ασο χάσιμον τι εργατικις δίναμις.

Ας τερούμε ντο πράμαν εν το τράχομαν κε πος ασατο να προφιλάυμεζ.

ΤΑ ΝΙΣΣΑΝΙΑ ΤΙ ΤΡΑΧΟΜΑΤΙ

Το τράχομαν εφτάι πελιν πρότα κιαρχις ζαπεζ τον πρόζοπον τι βλεφαρίον (τι ματίον τα καπόκια). Αν ανίγομεοπισ ταφκα το βλέφαρον τι ζαγλαμ τανθροπι,επορούμε να ελέπομε ίζοζ,τριανταφιλένεν επιφάνιαν με λεγνα εματιάρικα ταμαρόπα. Το ίδιον εν κε ταπεζ το μέρος (βλενόδι περικάλιμαν) ταπαν τι βλεφαρι.

Σο τράχομαν το βλενόδες περικάλιμαν τι βλεφαρίον γίνετε κόκινον πρέζζκετε κε γίνετε άνιζον κε ζιάρτικον: ζατο απεζ εβγένε ιμπζοδιάφανα κιτρινοτα κυκυτζόπα, ντο ομιάζνε τι βροθάκας το χαβιαρ.

Ι λέξει „τράχομαν“ εγέντον ασο ελινικον λέξιν κε σιμεν „σιάρτ-
κον“. Ατα τα κυκυσόπα σιν αρχιν ίνε ολίγα· ίστερα γίνταν παραπαν,
κε σο τέλος σκεπάζνε όλεν το θλενόδες περικάλιμαν τι βλεφαρίον.

Εμια υζζε ίπαμε, ότι άροστον κεςθάνετε σατο κσάι πόνον. Κάποτε
μόνον εσθάνετε άμον κυμ σομάτιατ κε ασο προι τζιατίνια ανίονταν τα
θλέφαρατ.

Ιλιαμ θαρίνε τα θλέφαρα, όντες το ποσον τι κυκυσίον πλεθιν.
Αροστον ές άμον ιμπεοχιμιζμένον θορέαν, ετία πυ τα θαρέα τα βλέ-
φαρα ίνε κάμποςον κατιθαζμένα.

Γιαβάσσια-γιαβάσσια τομάτια σκαλόνε κε σιμπιάνε ασο προι.

Σιν αρχιν τέρκος εν ολίγον κε σερέφκετε σα κεςσέδες τοματίον.
Ιστερα πλεθιν κε σόλεν τι νίχταν σερέφκετε ατόσον πολα, πυ κολίζ τα μα-
τοτάτζια, κε χορις να νίφτομε τομάτια εν πολα δίςκολον νανίγοματα.

Ατο εν το πρότον ι περίοδος τι τραχοματι, ντο κρατι κάμποςα
μίνας. Σατο σιν περίοδον το τράχομαν πολα έφκολα λαρύτε. Αν σμαν
κι γιατρέβομε τιν αρόστιαν, αχα ντο γίνετε:

Τα κυκυσόπα εφτάνε κε σκανιάσκονταν κε αφίνε οπίσατον μικρα γε-
ραδόπα. Το θλενόδες περικάλιμαν ντο πρέσσεκετε κε κοκινια σερεβ έρκος,
το οπίον κσερέσσεκετε απαν σα ματοτάτζια κε ερτάγιατα άμον δεμάτια.
Κάποτε κοκινια κε το ίδιον τοματ.

Τοματ σκαλον ατότε να διακρια. Τεμπροστίον το διάφανον το πε-
ρικάλιμαν, γίνετε θολον, κε κάποτε σατο απαν εβγεν απράδ. Ατο ι πε-
ρίοδος εν πολα μαραζλιν, κρατι κάμποςα μίνας γιαχοτ ακόμαν κε χρό-
νια κεπεκι περαν σο τρίτον σιν περίοδον.

Τα γεραδόπα σκαλόνε κε λαρύνταν. Κε σατο απαν, σον τόπον πυ
έσαν τα γεραδόπα σχηματίονταν σίχνας. Καθένας εκσερ, ότι αν γεραλαεβ
κανις με κάπιον πράμαν το πετσειν, ο λόγος ντο φερ, σο σερ απαν
σατο σο μέρος ίστερα αςυ γίνετε καλα ι γερα, απομεν λορόπον — σίχνα

Ατα τα λορόπα ο καθένας επορι να εβρικ σον σαφτόνατ. Αμον
ατα πα λορόπα σχηματίονταν σο βλενόδι περικάλιμαν τι βλεφαρίον σο
τράχομαν.

Ιλιαμ εφταν πελιν ατα σαπαν τα θλέφαρα.

ΣΟ ΠΙΑ ΧΑΔΙΑ ΦΕΡ ΤΟ ΤΡΑΧΟΜΑΝ ΑΝ ΚΙ ΓΙΑΤΡΕΒΟΜΑΤΟ

Ινε περίπτοσσια όντες με τατα τα σίχνας πα τελιον ι δουλία. Τα σίχ-
νας πα τζιπ πολα κε βλάφτνε τοματ. Αμαν να εν κανις τζιπ ίσιχος
γιαταίχαομάτια κι γίνετε· το τράχομαν ντο κάμποςα χρόνια κσάι κια-
κσίχανεν τον άνθοροπον επορι να χροτερεβ. Αναβα ατο, άροστον εσθά-

ΠΟΣ ΜΕΤΑΔΟΧΚΕΤΕ ΤΟ ΤΡΑΧΟΜΑΝ.

Το τράχομαν εν αρόστια μαραζλιν. Πολι ατόρα υζζε εκσέρνε ότι τα μαραζλία ταρόστιας, ο λόγος ντο φερ, τα τίφυς, το χτικίον, τι σίφιλιν κε τάλα εφτάγνατα τα μικρόβια — ψιλίτζικα ζοντανα πλάζματα τα οπία με απλον οματ κι φένταν. Το τράχομαν πα τα ίδια, αμον ντομιαζ, εφτάγιατο μικρόβιον, άμαν ατο το μικρόβιον ακόμαν κεβρέθεν.

Ατο αμαν κεμποδιζ τι γιατρος, έπει σίγυρα να εκσέρνε το πως μεταδόχκετε. Αχα τεκσανθιματικυ τι τίφυ (σιπνói τιφ) το μικρόβιον πα κεβρέθεν ακόμαν, αμαν εκσέρνε, ότι ατο ζι σο έμαν τάροστονος ασον εκσανθιματικον τίφον κε μετοδόχκετε μέσον τι φτίρας. Οντες προφιλάυμες ασα φτίρας, μετατο εντάμαν προφιλάυμες ασον εκσανθιματικον τον τίφον.

Για το τράχομαν εν γνωστον, ότι το μαραζ εβρίετε απες σο έρχος. κε σα διάχρια ντο εβγόνε ασάροστα τομάτια. Μέσον ατα πα ι αρόστια μεταδόχκετε ασάροστυς κι σαγλαμς. Τζιπ τιποτένιον ποσον έρχος γιάχου διάχριν κανίτε να περαν ασο ματ, τάροστυ ντο εσσ τράχομαν, σο σαγλαμ σοματ, γιά να αροστεν κιατο το ματ ασο τράχομαν. Ατο πα τζιπ έφκολα επορι να γίνετε μέσον τι πεσςκιρι, τι μακσιλαρι, τι πόρτας τι σσερι, κε αλονονπραματίον, σόπια απαν περαν το μαραζ τι τραχοματι.

Ας λέγομε, ότι σιν ικογένιαν γιάχου σιν παραγογιν εν άροστος ασο τράχομαν. Ατος επορι ο ίδιον πα να μι εκσερ, ντο εν άροστος, τζίνκι σιν αρχιν κεθάνετε πόνια σομάτια. Αν πονυν πα τομάτια, άροστον κιχνα κιχερ, ότι ι αρόστιατ εν μαραζλιν, κε ότι πρεπ να στοχάσσεκετε να μι μαραζον ταλυνος. Αρ αίκος άροστος πα, προι-προι θαλ σο εσκέθος νερον, νίφκετε, πλιν τα σιμπιαζμένα τομάτια, σπονκίετε με το πεσςκιρ. Κε σο εσκέθος κε σο πεσςκιρ περαν το έρχος ασάροστα τομάτιατ. Κιασυ σο έρχος, όπος υζζε εκσέρομε, εβρίετε το μαραζ τι τραχοματι.

Αν κάποιος άλλος ασιν ικογένιαν νίφκετε ασατο σο εσκέθος γιάχου σπονκίετε με το ίδιον το πεσςκιρ, ατότε το μαραζ τι τραχοματι ντα εβρίυτον σατα απαν επορι να περαν σα σαγλάμια σομάτια τατυνυ τανθροπι κε να φερ κε σατον τράχομαν.

Ατο επορι να γίνετε κε ατότε, όντες ο σαγλαμς θα κιμάτε σο μακσιλαρ, σόπιον πριν ασατον εκιμότον άροστος ασο τράχομαν. Το μαραζ τι τραχοματι επορι έφκολα να περαν σο μακσιλαρ, κε ασο μακσιλαρ σοματ τι σαγλαμ τανθροπι.

Σινιθιζμένα, αν σιν ικογένιαν ίνε κάμπουσι άροστι ασο τράχομαν, ίστερα ασα ερότιστα τι γιατρυ σχεδον πάντα γίνετε πελιν, ότι τα μέλι τι ικογένιας σπονκίονταν με έναν πεσςκιρ γιάχου σέναν μακσιλαρ απαν.

Ινε έλπετ, κε αίκα περίπτωσια ντο κάπι επιτιχένε να αποφέβνε το μαραζ. Κάποτε ζιτ εκσιγίλι τον άροστον, πως πρεπ να προφιλατ ταλυνος ακυς αίκον τζοαπ: „εγο υζζε πολα κερον ίμε άροστος κε ζπον- χίωμε μέναν πεςκιρ με τιν ικογένιαμ, κε μόλα τάφτα κανένας κεμα- ραζόθεν“. Εκσιγίτε ατο, το παραπαν, ότι ολ ι ανθρωπ τα ίδια κίνε επίδεχτικι σο μαραζ. Ο ένας μαραζύτε, ενο ο άλλον, ζα ίδια τα υσλόβιας απομεν σαγλαμς. Ινε ακόμαν κε αίκα περίπτωσια, όντες τέναν τοματ τανθρωπι αροστεν κε τάλο γιοκ. Ελπεται, ζανθρωπι τον οργανισμόν εν διςκολον όλια να προβλέπομε κε να εκζέροματο απο νιχυ-τριχυ όπος κε ζι μηχανιγ. Ο καθένας άνθρωπον ες τα ιδιότιτάζατ κε κανένας κεπορι να εκζερ απενορις, εν γιόζαμ κεν προδιατεθιμένος ζιν αρόστιαν τι τρα- χοματι γιάχοτ ζα κάπιον άλλο αρόστιαν.

Αρ γιατατο πρεπ όλεμυν να προφιλάωμε τα μαραζλία τάρόστιας για κάθε ενδεχόμενον.

Το μαράζομαν ασο τράχομαν επορι να γίνετε κε ζιν παραγογιν. Κνέσκυνταν, ο λόγος ντο φερ, τάροστυ τομάτια, τα κοματόπα τι έρχονος κε τι μίξας ζσκεπάζνε το φόςνατ κε εμποδιζνατον να δουλεθ. Ολον θελ να τριφ κε ανι τομάτιατ. Τριφ κε ανίγιατα με τα δάχτυλατ κεπεκι περ ζα ζζέριατ τεργαλίον. Ερτε ο ζίντροφοζατ περ ατο τεργαλίον, κε ζατ) απαν υζζε επέμνεν κοματόπον έρχος αζάροστον τοματ: πιαν ατο ζα δάχτυλα, κεπεκι τερις, εντόκεν κατα τίχιν τα ζζέρια ζομάτιατ χορις να πλίνιατα. Αρ ατο πα κάποτε κανίτε για να μαραζύτε ασο τράχομαν. Εν γένι, εκι όπυ εν άροστος ασο τράχομαν ίνε πολα μινκίγια για μα- ράζομαν ασο τράχομαν.

Πιαν, ο λόγος ντο φερ, άροστον με τα ζζέριατ, ζα οπία απαν έβρίετε μαραζ τι τράχομας, το λαβ τι πόρτας, εφιμερίδαν, ζκαμιν γιάχοτ κάπιον άλλο πράμαν κε αφιν το μαραζ ζατα απαν.

Σοζτα κρεμάουνταν ατόρα παντυ πλακάτια: „τι ζζερι το πάρσιμον καταργίετε“. Τα ζζέρια τι λερυ κε τι ζζελεμεντερ τάροστονος πάντα επορυν να μεταδίγνε το μαραζ τι τραχοματι, κε ακόμαν πολα άλλα μαραζλία αρόστιας.

Το τράχομαν επορι να μετακοβαλίετε κε με τα μίας. Οντες πετα ι μία αζέναν σο πράμαν ζάλο έφχολα επορι να μετακοβαλι με τα πο- δαρόπατς το μαραζ τι τραχοματι κε ταίζα απες ζοματ, κε σο πεςκιρ, σο μακζιλαρ κε ζάλα τα πράματα. Αχα έναν κιάλο ετίαν για να κατα- στρέφομε τα μίας.

Αζον αέραν λογαριάζνε, ότι το μαραζ τι τραχοματι κι μεταδόχκετε. Αμαν, το μαραζ τι τραχοματι τζιπ πολα κερων φιλάετε ζα πράματα

απαν εκι, όπου εν στενάχωρα, όπου εν ολίγον φος κε αέρας. Το τοζ πα, ντο στεκ σο λερων ειν οταν κε ειν οταν ντο άσκεμα αερίσσετε, ερεθίζ κε τα σαγλάμια τομάτια, κε σαίκα περίπτοσια τομάτια κιάλο έφκολα πιάσκυνταν ασο μαραζ τι τραχοματι.

Ατο πρεπ να ενθιμόμες κε να κρατόμε τιν παστρικοςίαν σοςπίτια ντο ζόμε κε δουλέβομε.

Ο ΑΓΟΝΑΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΣΟ ΤΡΑΧΟΜΑΝ ΝΤΟ ΠΡΕΠ ΝΑ ΕΦΤΑΜΕ, ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΦΙΛΑΥΜΕΣ ΑΣΟ ΤΡΑΧΟΜΑΝ

Αν κε άροστον ασο τράχομαν επορι να εν πολα επικίδινος σεκινος πυ εβρίυνταν συμα ολόγερατ, κέχομε κσαν αίκον βάσιν ναποφέβομε τάροστους ασο τράχομαν, άμον χολεριαζμεντε. Σιν παραγογιν ειχνα τιχεν, ότι άμον ντο μαθάνε πως κάποιος ασι ειντροφς εν άροστος ασο τράχομαν, εκαλόνε κε απιφεβνατον, άμον γυρζυλαν, αποφέβνε ακόμαν κε να καλατζέβνε με τατον. Γιατατο κέχομε κσαι θάσιν. Μέσον ταέρα το τράχομαν κι μεταδόχκετε. Να κοβαλούμε πα με τα σσέριαμυν σοματ το τράχομαν επορούμε κε ατότες πα, όντες, συμα κίνε κσαι άροστι ασο τράχομαν.

Εμια πολα φορας τιν ιμέραν κρύομε τα σσέριαμυν σαίκα πράματα, τα οπία πριν ασεμας έσαν σα σσέρια πολονον ανεγνόριμον σεμας ανθρωπίον. Εμια πιάνομε τα λάδια τι πόρτας, κρατούμε παράδες κτλ. Κε ανάμεσα σανθρωπος πυ εκράτνανε πριν εμας ατα τα πράματα, έφκολα επόρναν να ίνε άροστι ασο τράχομαν. Επορούμε μι ατότε να ίμες βέβει ότι σατα σα πράματα απαν κεν μαραζ τι τραχοματι; Αν ακόμαν κι θα αφίνομε πα συμάμυν άροστον ασο τράχομαν κσαν ταΐδια ίμες ιποχρεομεν να πέρομε όλια-τα μέτρα, ντο χρέσκυνταν, για να προφιλάυμες ασο τράχομαν.

Κε εκσον ατο ο καθαένας πυ ες τράχομαν κεν μαραζλις. Σεκίνο ειν περίοδον, όντες εσχιματίαν είχνας κε έρκος ασομάτια κσαι κεβγεν, άροστον ασο τράχομαν άλο κεν μαραζλις: κε μονον σο οσπιτιανον ειν οπςτανόφχαν πρεπ να τερι κάμποσον κερν κάπια προφιλακτικα μέτρα.

Ντο προφιλακτικα μέτρα πρεπ να πέρομε, για να μι κολίζομε τράχομαν;

1. Ασόλεν ταπλον κε το σίγυρον ο τρόπος εν να μι πιράζομε τομάτια με τα σσέριαμυν, αν ατα κίνε πλιμένα τζιπ σα συμα. Σατο αντικρι φέρνε αντιρίσις κάποτε ι εργατ: ει δουλίαν απες κέχομε κερν κάθην όραν κε στιγμιν να πλίνομε τα σσέριαμυν, κiónτες κνέσσετε τοματ για-

χοτ εμπεν απες κατ πράμαν, πως να μι τρίφοματο; Αμαν αν τιχον κε μύτλακ χρέσσεκετε να τρίφομε τοματ, κε κέχομε πρόχιρα να κοματόπον πυμπακ, να παστρικον μαντιλ, ατότε πρεπ, τυλάχιστον, να τρίφκυμε με τοπισ το μέρος τι σσερι, τζίνκι εν κιάλο ολίγον λερομένον παρα τάκρας τι δαχιλιόν.

Κε ατο πα πρεπ ίλιαμ-ίλιαμ να στοχάσκυμεσατο εκι όθεν εν πολα λαος, σα τραμβάγια, σα τρένα, σα θέατρα όπου τι λάδια επίαςαν με τα σσερίατυν χιλιάδες ανθρωπ, σόπιυς ανάμεσα έσαν κε άροστι ασο τράχομαν.

2. Καθαέναν μέλος τ' ικογένιας πρεπ να ες χόρια περσκιρ, χόρια στρόμαν κε ίλια ίλια μακσιλαρ. Πρεπ να νίφκυμεσ όλεμυν όχι ασο σσεκέόπον, αλα ασο μυσλυκ. Ατο πάντα εν χριαζόμενον κε ίλιαμ ατότε αν σιν ικογένιαν κάπιος εν άροστος ασο τράχομαν.

3. Τζιπ τρανον σιμασέν πα ες να φιλάτομε παστρικα τοτάδες όπου ζόμε, κε ακόμαν πα το κορμίνεμυν κε τα λόματαμυν. Σεργατικον σιν ικογένιαν, ντο ζι κάποτε κυμυλιαζμένα κε στανάχορα σο μικρον οταδόπον απες, ατα θα λέγνε τζιατίνια επορι να εχτελούνταν. „Πος επορούμε αδαπες να νυνίζομε για τιν παστρικασίνια, ασυ όλια ιν στενάχορα κε κύτκα“. Αμαν ατο ασο φένετε κιάλο έφκολον εν.

Το καθαέναν ι οτα ες παράθιρον, φόρτοτζκαν, πόρταν· πρεπ ατα κιάλο σιχνα να ανίζοματα για να αερίζομε τιν οταν· πρεπ ταΐδια να αερίζομε τα λόματα, τα στρόματα, να μι τινιάζομε τα πράματα, απες σιν οταν, να μι πίνομε τσιγάρον απες σιν οταν πυ κιμύνταν, τζίνκι το τοζ κε ο καπνον ερεθίζνε εμ τάροστα εμ τα σαγλάμια τομάτια. Ασε-ρέθιζμαν, τομάτια ντο ίνε άροστα ασο τράχομαν, σαχλόνε κε σερέβνε έρκος κε μετατο κιάλο έφκολα ταυτέβνε το μαραζ, κε ι σαγλαμ πα κιάλο έφκολα πιάσκυνταν ασο μαραζ.

Πρεπ ακόμαν να στοχάσκυμεσ να μι σκόνομε τοζ όντες σπονκίζομε τιν οταν. Πρεπ να σπονκίζομε τα πατόματα ασυ τζανκλίζοματα με νερον κε ιστερνα, κε το τοζ πα να σπονκίζομε με βραχμένον πανιν.

Πρεπ να φροντίζομε σοτάδες να μι εβρίυνταν μίας τα οπία, όπος υζζε εκσέρομε, επορουν να μετακοβαλυν το μαραζ τι τραχοματι.

Πρεπ σιχνα να πάμε σο λυτρον κε ναλάζομε τα λόματαμυν κε με αίχον τρόπον να κρατούμε παστρικα το κορμίνεμυν.

4. „Τι σσερι το πάρσιμον καταργίετε“ — ατο το πιονέριχον το λόζυγγ πρεπ να γίνετε γενικον για τολουυς.

5. Επιδι τάροστα τομάτια κιάλο έφκολα μαραζύνταν ασο τράχομαν, παρα τα σαγλάμια, κι πρεπ ναφίνομε χορις στοχασέν κε τζιπ τα τι-

ποτένια ταροστέματα τοματίον, τζίνκι το τράχομαν πα ζινιθιζμένα σακλον ταΐδια — ολίγον κόψσιμον τοματι κε ολίγον ζιμπιάζμαν ασο προι. Μόνον ο γιατρον επορι να προζδιοριζ ντο αρόστια εν. Αμαν ακόμαν κε σα λαφρα σαροστέματα πρεπ με ιπομονιν να γιατρέφκουμες. κε να ενθιμόμες πάντα, ότι ατο πα εν έναν ασα προφιλακτικα τα μέτρα τι τραχοματι.

Εν ανάνκι να στοχάζσκουμες, ότε τα πεδία πα να εκτελύνε όλια ατα τα προφιλακτικα τα μέτρα ντο ίπαμε. Αν το μορον ζιν ικογένιαν έμαθεν ιγινα ζινίθια αν ελεπ ζοσπίτναθε παστρικοσίγιαν κε τάκσιν, ατο, τα ζινίθια ατα, μετακοβαλίατα κε ζο πεδικον ζο κολεκτίβναθε.

ΝΤΟ ΠΡΕ ΝΑ ΕΦΤΑΜΕ ΓΙΑ ΝΑ ΜΙ ΔΙΑΔΙΓΟΜΕ ΤΟ ΤΡΑΧΟΜΑΝ

Αν θκ λέγομε κεντι για τον άροστον, ατος εν ιποχρεομέρον αν εν εγρικιζμένος πολίτις, να περ όλια τα προφιλακτικα τα μέτρα για να μι μαραζον ταλυνυς,

Πία ιν τα προφιλακτικα μέτρα ντο πρεπ να περ άροστον ασο τράχομαν;

1. Αροστον ασο τράχομαν πρεπ όσον ντο εν μινκιν παραπαν να πλιν τα ζσέριατ με νερον κε ζαπον, ίστερα πα αζυ κρύι τα ζσέρια ζομάτιατ πρεπ να πλίνιατα με κάπιον γιατρικον ντο εφτάι τιζινφέκσιαν, θα ιπι, ντο σκοτον τα μικρόθια. Ατο το γιατρικον διορίζιατο ο γιατρον. Όλια τα κοματόπα τι πομπακι, τα πανόπα με τόπια άροστον εσπόνκιζεν τομάτιατ, πρεπ να κέγοματα, κε να μι ταυτέδοματα ζιν οταν.

Ατο πρεπ να στοχάζσκουμες ίλιαμ-ίλιαμ ζα ικογένιας οπυ ίνε πεδία, τα οπία ζινιθιζμένα αγαπυν να ζερέβνε όλια ασο πάτομαν.

2. Σιν παραγογιν άροστον ασο τράχομαν κι πρεπ να ζπονκιζ τον πρόζοπον κε τα ζσέριατ με κινον πεζσκιρ, κε όσον ντο εν μινκιν να μι δι τεργαλίατ κε τάλα τα πράματατ ζαλυνυς.

Με τατο ατος εζς φόβον να κατιγορόνατον, ότι εν πολα κυςκόις κε κι φέρκετε άμον καλος ζίντροφος, όπος εφτάγνε ι τζυβάζσι όντες κιαφίνατς να λόςκυνταν.

Αμαν ο εγρικιζμένον ο εργάτες πρεπ κιάλο καλίον αζον αγράματον τον τζυβάζσον να εγρικα, ότι ζαύτο τιν περίπτοσιν επίκενατον ατκαζ για το κιλόνατ, τζίνκι κεδέλεζεν να μαραζλαεβ τον ζίντροφονατ ασο τράχομαν, κε όχι για κάπιον άλο ετίαν.

ΤΑ ΚΙΝΟΝΙΚΑ ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΤΙ ΑΓΟΝΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΣΟ ΔΙΑΔΟΜΑΝ ΤΙ ΤΡΑΧΟΜΑΤΙ

Επιδι το Σοβετικον ι γιατρικι λογαριαζ, ότι το καθέναν „τιν αρόστιαν εν κιάλο έφκολον να πέρομε τέμπριαθε παρα να λαρόνοματο“ φορδέα εφαρμοζ τιν τισπανζεριζάτσιαν.

Ατο πα εν, ότι πέρνε άροστυσ ασα κάπια μαραζλία αρόστιας κε ατυνυς τάροστυσ γιατρέβνε κε κολαέβνατς. Σον ιδιον ζον κερον εκζετάζνε κε ζοσπίτιατυν, με σκοπον να δίγνε τιν ικογένιαν κε τον άροστον διαρμενίας ποσ ζατο ζιν οπιστανόφκαν να γιαρατέβνε για τον άροστον τζιπ τα καλίον τα υζλόθιας κε ζο ιδιον ζον κερον να προφιλάτνε τάλα τᾶ μέλι τι ικογένιας ασο μαράζμαν.

Αίκον τισπανζεριζάτσιαν εφαρμόζνε κε ζον αγόναν εναντίον ζο χτικίον, κε ζα γαλικά τα πάθι, εναντίον ζο μεθις, κε ζα κάπια μέρια εναντίον ζο τράχομαν πα.

Ατο ι δυλία γίτετε αετς: εφτάγνε γενικον εκζέτασιν τομάτια τεργατίον ζιν παραγογιν κε εκζον ατο εκζετάζνε κε τα ικογένιας τεργατίον πυ ίνε άροστι ασο τραχέμαν. Ατο εφτάγνατο, με σκοπον να εβρίκνε τάροστυσ ασο τράχομαν ι οπίι όπος υζζε ίπαμε ιμπορι πα να μι εκζέρνε ντο ιν άροστι. Ι εργατ κιπρεπ να εναντιούντανε ζατα τα εκζέτασια, όπος κάποτε εναντιούνταν: „τεμα τομάτια ζαγλάμια ίνε, εγο τιδεν κεσθάνομε, κι χρέσκυν εκζέταμαν».

Πρεπ να ενθιμούμες, ότι όσον ντο ογλίγορα εβρίκομε το τράχομαν ατόζον κιάλο ογλίγορα θα λαρόνοματο κιατόζον κιάλο έφκολα θα προφιλάτομε ασο μαράζομαν εκινυς πυ εβρίυνιαν ολόγεραμυν. Τάροστυσ ντο εβρίκνε ζο εκζέταμαν ζτίλνατς να γιατρέφκυνταν.

Σεμέτερον ζον Σίνδεζμον, το λιπιρον εν, ότι ακόμη εβρίυνταν αίκα μέρι, ντο κίνε εκζασφαλιζμένα όπος πρεπ με ιατρικον βοίθιαν απο ζπετσιαλίζτυς γιατρυς. Σατα ζα μέρι το Νάρκομζτραβ ζιιλ κάποτε-κάποτε οματι οτριάτια. Τοτριάτια ατα εκζετάζνε τι κάτικυς κε τον ιδιον τον κερον βοίθυν εκινυς τάροστυσ ντο χρέσκυνταν βοίθιαν. Τοτριάτια ατα εφτάγνε ακόμη τρανον ιγιονομικο-μορφοτικον δυλίαν.

Επιδι το τράχομαν έφκολα διαδόχκετε ασα σχολία, πρεπ ζα σχολία πα να εφτάμε τισπανζεριζάτσιαν όπος εφτάμε ζιν ποραγογιν.

Ι γιατρι ζιχνα εφτάγνε ατόρα γενικα εκζέτασια τοματίον τι μαθηταδίου. Αν εβρίκνε άροστον ασο τράχομαν, αμαν εβγάλνατον ασο σχολίον κε κιπέρνατον οπισ, υς να μι φερ απόδixειν ασο γιατρον τοματι, ότι ελαρόθεν γιάχοτ, το ελάχιστον, το ότι τομάτια κίνε άλλο μαραζλία για

εκινου ντο σεβ ριουνταν ολόγερατ. Εκι έθεν κεν γιατροσ τοματι, αναγκά κωνταν, ελπετ, -να ικανοπιούνταν με ιπόδικσιν αλουυ γιατρου.

ΠΟΣ ΝΑ ΠΡΟΦΙΛΑΥΜΕΣ ΑΣΑ ΣΙΝΕΠΙΑΣ ΤΙ ΤΡΑΧΟΜΑΤΙ

Υς ατόρα έλεγαμε το ποσ πρεπ να εφτάμε για να προφιλάυμεσ ασο τράχομαν.

Αμαν ας λέγομε, ότι το καχον υζζο εγέντον. Ο άνθρωπον εκολιεν ασο τράχομαν.

Ντο να εφτάμε σατον σιν περίπτωσιν; Πρώτα κιαρχισ, χωρισ να χάνομε κερων, πρεπ ναρχινύμε το γιάτρεμαν.

Εμис ελέπομε ποσον θαρέα σινέπιασ επορι να φέρμασ το τράχομαν. Ατο δί τρανα πόνυσ, αδινομον το φοσ κε κάποτε αλάι-μαλάι στραβου. Ας αφίνομε κατα μέρος, ότι εφτάι τανθρωπσ κυσυρλιδες.

Αναθα τα βαρέα τα σινέπιασ (το στραβουμαν ντο φερ το τράχομαν) ατο κεντίαθε πα εν ροστον „τιμορία εγίπτιαχον“ για τον άνθρωπον: σα καλα τα υσλόβιασ πα το τράχομαν κρατι, μίνας κ χρόνια κε κε γιατα-το για πολα κερων γίνετε ετία να μι δουλεβάνθρωπον.

Το τράχομαν κι χωριζ κανέναν: ασο τράχομαν αροστέγε κε τα ρεφύλια τα μύρα, κιασόλον πολα ι μαθιτε, ακόμαν τζιπ πολα κολίζνε ιλιχιομεν.

Ατο εμποδιζ τιν μόρφωσιν τι πεδιον. Ατο εν καχον κε για τι τρα-νυσ επιδι σιχνα κεπορυν αλο να δουλέβνε, τζίνκι χάνε το φόςνατυν. Ταίχον τον άροστον χωρισ εφχαρίστισιν δίγγε δουλιαν, ας αφίνομε κατα μέρος το, ότι ι αρόστια ατο σιχνα εφτάι τον άνθρωπον αλάι-μαλάι άπορον.

Ολια ατα τα κακα επορούμε ναποφέβοματα αν με τον κερων σακλό-νομε να γιατρέβομε τιν αρόστιαν.

Πολι λογαριάζνε, ότι το τράχομαν εν αρόστια ντο τζαρεν κι περ κε γιατατο λέγγε ολον το ίδιον τιδεν βοίθιαν κεπορούμε ναφτάμε τον άροστον: εμαραζόθεσ, αρ περμέσων κε ιπομονιν τιν τίχισ, πίζον ομυτ σο «ιμπορι κάπος να χάτε, ιμπορι να μι στραβόμε».

Πρεπ να ενθιμούμεσ, ότι το τράχομαν ντο εσκάλοσαμε να γιατρέ-βομε απαν σο κιφαλ, επορούμε να λαρόνοματο αν θα ίνε καλα υσλόβιασ: ακόμαν κε όντεσ εν θαρι φόρμαν επορούμε να λαρόνοματο αετс πν ναπομένε μόνον ιχνάρια, τα οπία τζιπ ολίγον πιράζνε τοματ, κε με αικον τρόπον να πέρομε τέμπρι για τα βαρέα τα σινέπιασ.

Αμαν πρεπ να ενθιμούμεσ, ότι το γιάτρεμαν τι τραχοματι κρατι πολα κερων, ιμπορι να κρατι μίνας κε χρόνια. Σινηθιζμένα ατο αγλίρορα

πεζυρεβ τον άροστον, τζίνκι το καλιτέρεμαν πα γιαβάσσια-γιαβάσσια γίνετε. Σιχνα άροστον αφιν το γιάτρεμαν, κε έρτε κσαν ζον γιατρον, άντζακ όντες ι αρόστια κσαν σκαλον να χειροτερεβ. Ατότε ανανκάσκουμε κσαν να σκαλόνομε το γιάτρεμαν.

Δικ άροστι γίνταν για κάμποσα χρόνια οτζάκια τι τραχοματι. Αρ γιατατο σα κάπια μεμλεκέτια ελογαρίαςαν προς πρεπ με το ζορ να γιατρένε το τράχομαν. Αετς, ο λόγος ντο φερ, σιν Ύνκαρίαν προπολυ εν αίκον υποχρεοτικον νόμος να γιατρέφκυνταν ι άροστι ασο τράχομαν κε να εφαρμόζνε τα μέτρα τι αγόνα εναντίον σατο.

Σιμφωνα με τιν απόφασιν τυ Τσικ κε τι Σοβναρχομι για τον αγόναν εναντίον σο τράχομαν, τα όργανα τι ζτραβοογρανένιας έχνε δικέομαν με το ζορ πα να εκζετάζνε κε γιατρέβνε τάροστς ασο τράχομαν σεκίνα σα περίπτωσια όντες ατο εν φόβος να πιραζ εκινος πύ εβρίυνταν ολόγερα ζάροστς.

Τα πρόσποα ντο απορέβνε σαίκα περίπτωσια το γιάτρεμαν καταδικάζκυνταν κατα κε τον νόμον, όπος ανθρωπ πυ θέλνε κε μαραζόνε ταλυνος τανθροπς.

Ιστερα ασο λάρομαν τι τραχοματι ι άροστι πρεπ κάμποσον κερων να εβρίυνταν σιν επίδλεπσιν τι γιατρο, τζίνκι ι αρόστια επορι κάποτε να χειροτερεβ. Εκίνος πυ εγέντον καλά ασο τράχομαν κεν ασφαλιζμένος ασο νέον μάράζομαν εκίνος ακόμαν κιάλο έρχολα παρα ο σαγλαμς επορι κσαν να κολιζ. Γιατατο ατος πρεπ τζιπ αφστια να εχτελα όλια τα προφιλανκτικα τα μέτρια, αν κι θελ κσαν να φερ τομάτιατ σε άσσεκεμα χάλια.

ΣΙΜΠΕΡΑΖΜΑΝ

Τα βάζα ανα ντο φερ το τράχομαν για τάροστς, το κράτεμαν τι γιατρεματι πολα κερων, σιχνα κάμποσα χρόνια, το τρανον το διάδομαναθε κε τα βαρέα τα σινέπιασαθε απετυν τζιπ ενεργητικον αγόναν εναντίον σατο.

Αμαν ζον αγόναν, εναντίον σο τράχομαν, το εγρικιζμένον το φέρσιμον τι μάζας εςσ παραπαν σιμασέαν παρα σα πολα αλα τα μαραζλία ταρόστιας.

Ι άροστι ασιν σκαρλατίαν, ασον τίφον, ασιν διφτερίτιδαν, αν κεβρίυνταν πα σο νοσοκομίον θα εβρίυνταν χορις άλο σο στρόμαν· έλαμεν ι άροστι ασο τράχομαν εβρίυνταν παντω — ι δυλίαν, σα τριχμβάγια, σα

Θέατρα κε σα κίνο κε έχνε τζιπ πολα μινκίγια να ταυτέβνε το μαραζτι τραχοματι. Αρ για να μι γίνετε ατο, χριάσσετε ι άροστι να ιν πολα σινιδιτι. Ατιν πρεπ πρότα κιαρχις να εκσέρνε, ότι κιγίνετε να ταυτέβνε τιν αρόστιαν. Με τατο εντάμαν πρεπ ακόμαν να εκσέρνε πως μεταδόχκετε το τράχομαν κε ντο πρεπ να εφτάγνε για να μι μαραζλαέβνε ταλυνος. Κε, έλπετ, ατιν πα πρεπ το δίχος άλο να εκσέρνε σε ντο χάλια επορι να φέρμας το τράχομαν αν κι γιατρέβοματο.

Τα γνόσσια ατα χριάσσκунταν ем τάροστus ем τι σαγλαμς. Τι πρό- τυς — για ναμι μτραζλαέβνε ταλυνος, τι δέφτερυς πα — για να μι ι ιδιι μαραζλαέφκунταν.

Ελπετ, τα γνόσσια χωρις τα θυλίας δεν κιακσίζνε. Πρεπ να κυλα- νέβομε σιν ζοιν τα γνόσσια ντο πέρομε. Πρεπ να χάνομε ασι ζοίνεμυν καθέναν μινκιν για μαραζλαέμαν ασο τράχομαν. Πρεπ να χτίζομε τι ζοίνεμυν κιάλο μορφομένα κε να αποχτύμε κιάλο σαγλάμια σινίθια.

Με αίκον τρόπον ο αγόνας εναντίον σο τράχομαν εν θυλία κεντι τι εργαζομενίον κε για να επιτιχεν χριάσσετε πρότα κιαρχις ιγιονομι- κον μόρφωσιν τι μάζας, κε να εφτάμε κιάλο σαγλαμ τι ζίσινατυν.

Ατο κε μόνον ατο ενκιάτεμας πως θα νικόμε το τράχομαν με τό- λια τα βαρέα τα σινέπιασαθε.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ι ΛΙΜΙΚΙ ΚΕ ΠΟΣ ΝΑ ΠΕΡΟΜΕ ΤΕΜΠΡΙΑΘΕ

Απο πο γίνεται ι λιμικι	Σελ.	3
Πός φανερύτε ι λιμικι	„ „	6
Πος έρτε κε διαθεν ι λιμικι	„ „	7
Τα περδέματα τι λιμικις	„ „	8
Γιατι γίνονται τα ' περδέματα ει λιμικιν	„ „	9
Πος να εφτάμε τι λιμικιν να μι εν πολα επικίνδινον	„ „	11
Πος να εφτάμε τιν ίαν τι μורי κιάλο δυνατον	„ „	„
Πος να προφιλάτομε το μορον για να μι πιανιατοι λιμικι	„ „	12
Προφιλακτικα μέτρα εναντίον ει λιμικιν	„ „	14
Πος εφτάγιε να προφιλακτικα τα ένεσις εναντίον ει λιμικιν	„ „	15
Πος να γιατρέβομε τον λιμικιαζμένον	„ „	17
Μέτρα εναντίον σο ταγύτεμαν τι μαραζι	„ „	18

ΠΡΟΦΙΛΑΧΤΕΣΤΕΝ ΑΣΟ ΤΡΑΧΟΑΔΝ ΚΕ ΑΣΑ ΣΙΝΕΠΙΑΣΑΘΕ

Ισαγογι	„ „	21
Κατα πόσον εν διαδομένον το τράχομαν	„ „	23
Τα νισσάνια τι τραχοματι	„ „	24
Σα πία χάλια φερ το τράχομαν αν κι γιατρέβοματο	„ „	25
Πος μεταδόχετε το τράχομαν	„ „	27
Ο αγόνας εναντίον σο τράχομαν	„ „	29
Ντο πρεπ να εφτάμε για να μι διαδίγομε το τράχομαν	„ „	31
Τα κινονικα τα μέτρα τι αγόνα εναντίον σο διάδομαν τι τραχοματι	„ „	32
Πος να προφιλάομεσ ασα σινέπιας τι τραχοματι	„ „	33
Σινπέραζμαν	„ „	34

Тех. редактор
Ерифриади А.

сдан. в наб. 10 | 1932
сдан. в печ. 27 | 1932

ТИМІ ЦЕНА 20 1950.
КОП.

